

ενεργός γήρανση & συλλογική κατοίκηση

πολυτεχνείο κρήτης – σχολή αρχιτεκτόνων μηχανικών
διπλωματική εργασία: Άλκηστη Ρούσσου
επίβλεψη: Σωκράτης Γιαννούδης, Ιάκωβος Ρήγος

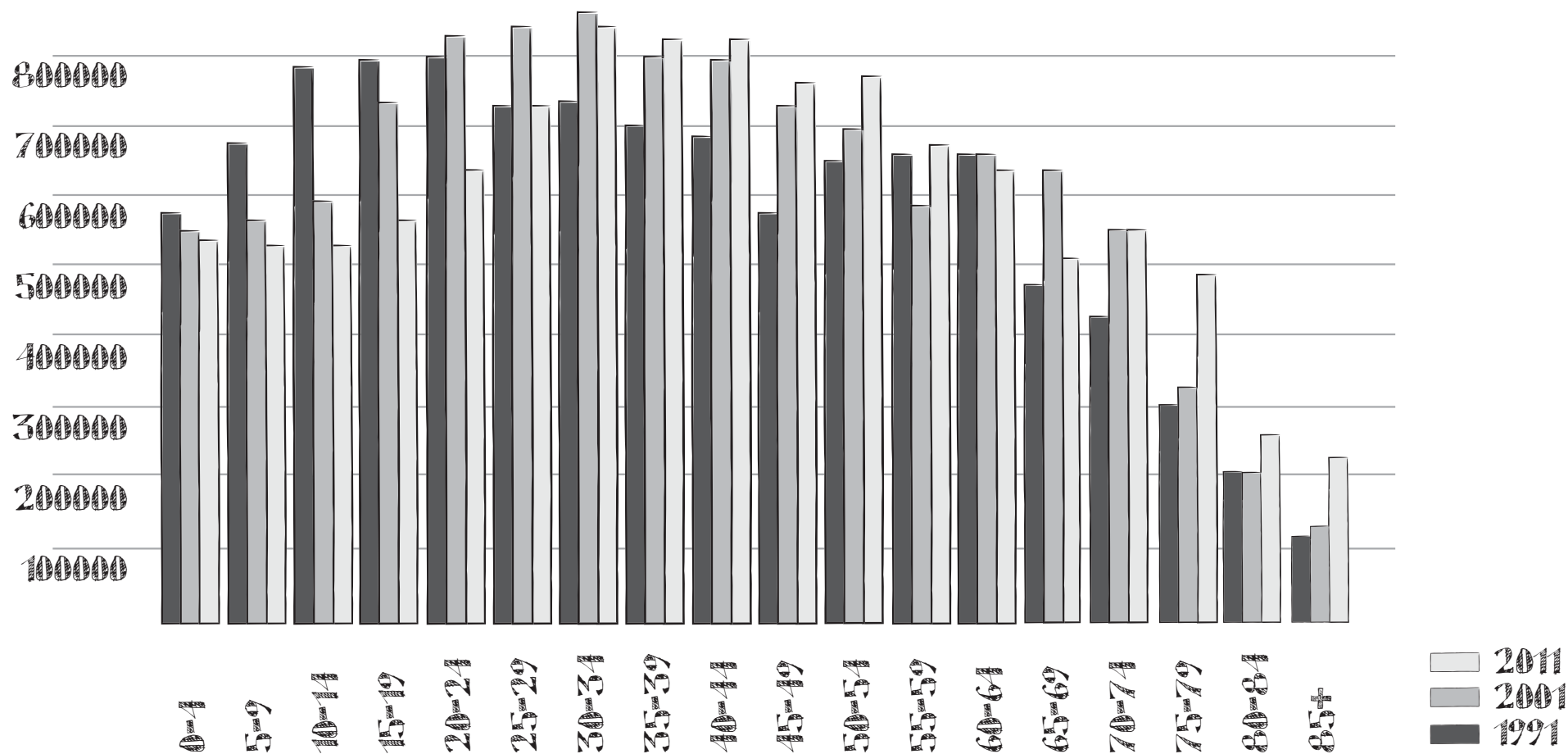
αύξηση πληθυσμού άνω των 60 & αύξηση προσδόκιμου ζωής

υπολογίζεται πως ο πληθυσμός άνω των 60 στην Ευρώπη:

2010: 26.3% συνολικού πληθυσμού

2060: 39% συνολικού πληθυσμού

στην Ελλάδα:

πηγή: ελληνική στατιστική υπηρεσία

ενεργός γήρανση

Ο πληθυσμός άνω των 60 ετών αποτελεί μια ιδιαίτερα **ετερογενή ομάδα** ως προς την οικονομική κατάσταση, τον τρόπο ζωής αλλά και την κινητικότητα. Αυτό συνεπάγεται πως οι **ανάγκες** τους **ποικίλουν** ενώ ακόμη **μεταβάλλονται με το χρόνο** εξαιτίας της επιδείνωσης της υγείας.

Όμως συνολικά διαπιστώνεται πως τα άτομα άνω των 60 σήμερα έχουν σημαντικά **καλύτερη υγεία και χαρακτηρίζονται από υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης συγκριτικά με τις προηγούμενες γενιές.**

Είναι επομένως σημαντικό να τους προσφέρονται περισσότερες ευκαιρίες για συμμετοχή και συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο.

2012: Ευρωπαϊκό έτος ενεργού γήρατος και αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών.

στόχος: η αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη συμβολή των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στην κοινωνία.

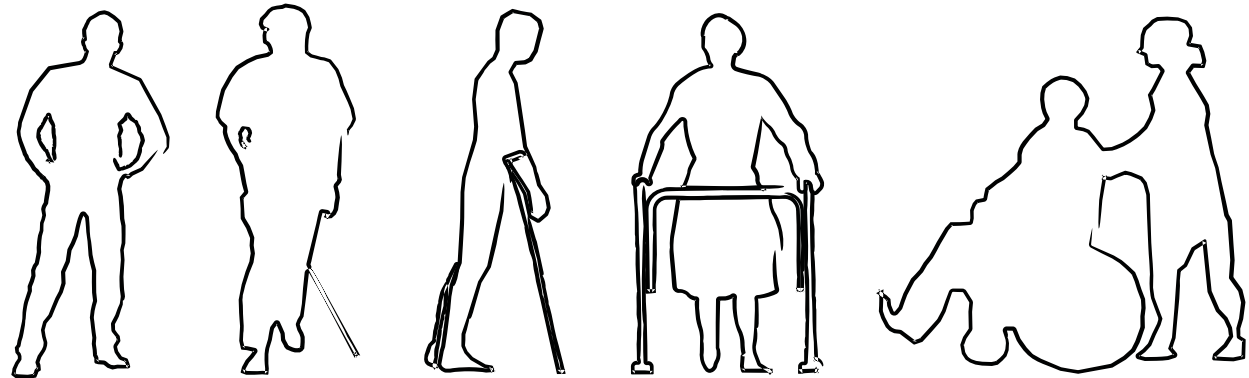
ενεργός γήρανση:

συμμετοχή στην κοινωνία

απασχόληση

καλύτερη υγεία

διατήρηση καθημερινής ανεξαρτησίας

ενεργός γήρανση & κατοίκηση

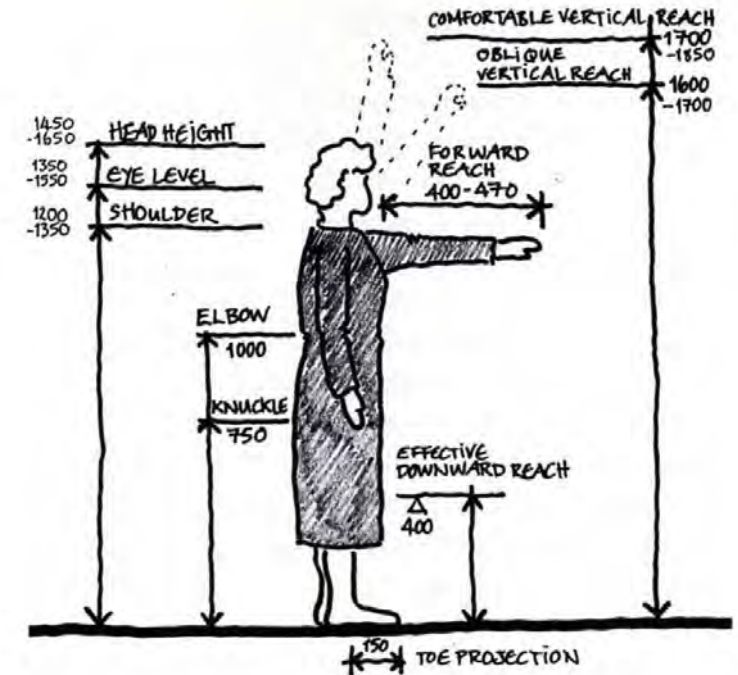
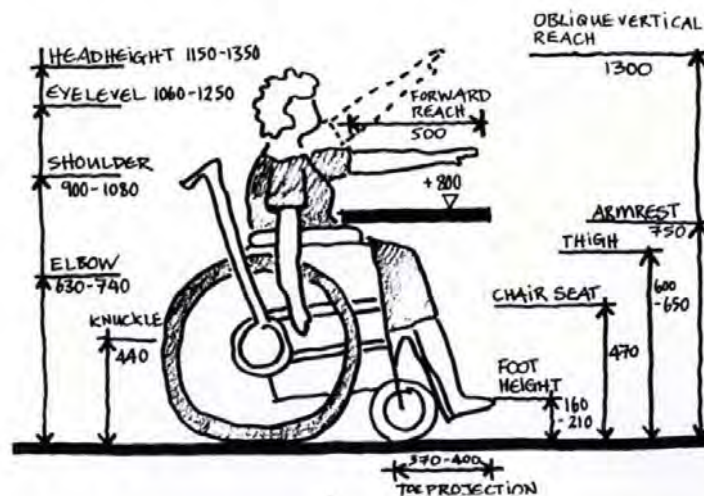
ιδιαιτερότητες:

δυσκολία μετακίνησης:

80% της ημέρας περνούν στο σπίτι
περιορισμένη ακτίνα δραστηριοτήτων (500μ.)

επομένως:

περιοχή κατοικίας κοντά στο κέντρο της πόλης
πρόσβαση σε δημόσια συγκοινωνία
πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη πρώτου βαθμού
χώροι κατοικίας: προσβασιμότητα, περιορισμένες απαιτήσεις συντήρησης
ευελιξία -ικανοί να εξυπηρετήσουν ΑΜΕΑ

ενεργός γήρανση & κατοίκηση

ανάγκες:

αποφυγή αισθήματος απομόνωσης, περιθωριοποίησης

-σύνδεση περιοχής κατοικίας με ερύτερη περιοχή, κινητικότητα σε όλη τη διάρκεια της ημέρας

αίσθημα ασφάλειας, οικειότητας

-μικρή κλίμακας γειτονιά (ευκαιρίες ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων με άτομα άμεσου περιβάλλοντος)

-εγγύτητα / δυνατότητα φιλοξενίας συγγενών

αίσθημα προσανατολισμού

-επαρκής φωτισμός, διαφοροποίηση χώρων

-αποφυγή εσωτερικών μεγάλης κλίμακας διαδρόμων κυκλοφορίας

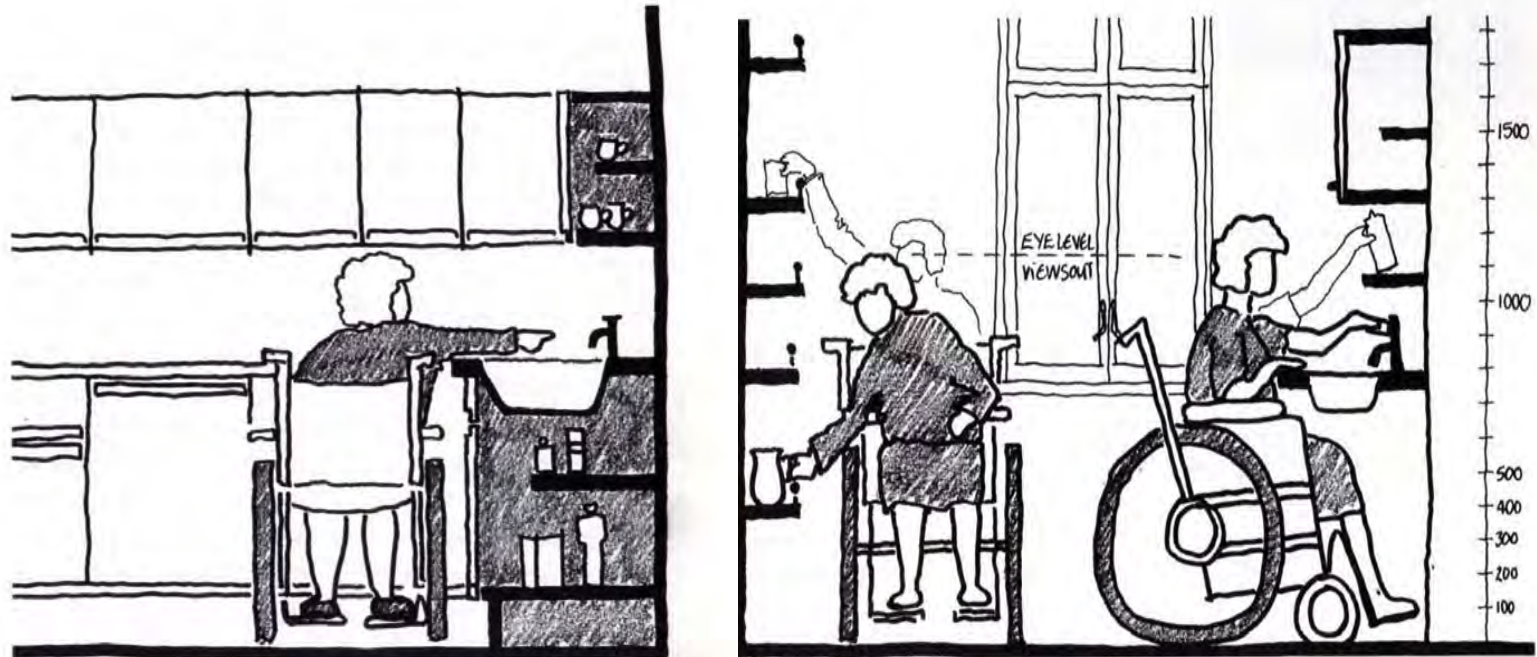
επαφή με τη φύση

-διαμόρφωση εξωτερικού περιβάλλοντος,

υπαίθριων και ημιυπαίθριων χώρων,

χώρων πρασίνου, κήπων

-βιοκλιματικός σχεδιασμός

συλλογική κατοίκηση

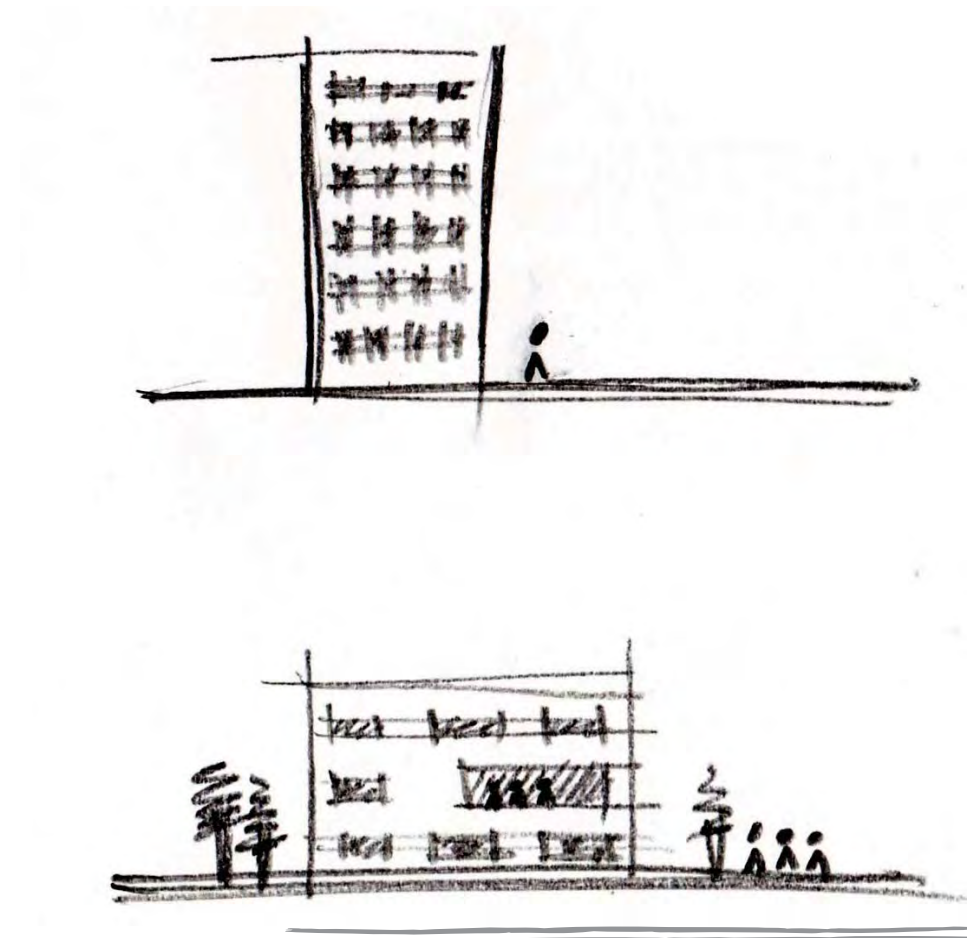
το μοντέλο της πολυκατοικίας όπως έχει αναπτυχθεί στην ελληνική πόλη δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες αυτής της ηλικιακής ομάδας ενώ οι εγκαταστάσεις που απευθύνονται αποκλειστικά σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (π.χ. γηροκομεία) εντείνουν την απομόνωση και τον αποκλεισμό.

Το μοντέλο της συλλογικής κατοίκησης μπορεί να αποτελέσει λύση καθώς συνδυάζει τον ατομικό με το συλλογικό τρόπο ζωής

Συμβάλλει στην δημιουργία μιας **κοινότητας που βασίζεται στην καθημερινή επαφή και αλληλοϋποστήριξη.**

Η **ανάμειξη κατοίκων διαφορετικών ηλικιακών ομάδων** συνεισφέρει τόσο στην κοινωνικοποίηση των ηλικιωμένων και τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες της κοινότητας όσο και στην αύξηση της κοινωνικής ευαισθησίας και των ερεθισμάτων των νεότερων.

Ενώ μέσω της **συνύπαρξης λειτουργιών δημόσιου χαρακτήρα** δημιουργείται μια **εξωστρεφής κοινότητα** η οποία αλληλεπιδρά με τρόπο άμεσο με την ευρύτερη περιοχή.

κτιριοθολογικό πρόγραμμα

Προτείνεται η δημιουργία συγκροτήματος συλλογικής κατοίκησης το οποίο να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κατοίκων διαφορετικής ηλικίας και παράλληλα να ενισχύει τις σχέσεις μεταξύ τους με στόχο τη συγκρότηση μιας μικρής κοινότητας η οποία θα διαδραματίζει ενεργό ρόλο στη ζωή της πόλης.

κατοικίες:

- ηλικιωμένους
- οικογένειες
- νέους, φοιτητές κτλ.

συλλογικοί χώροι :

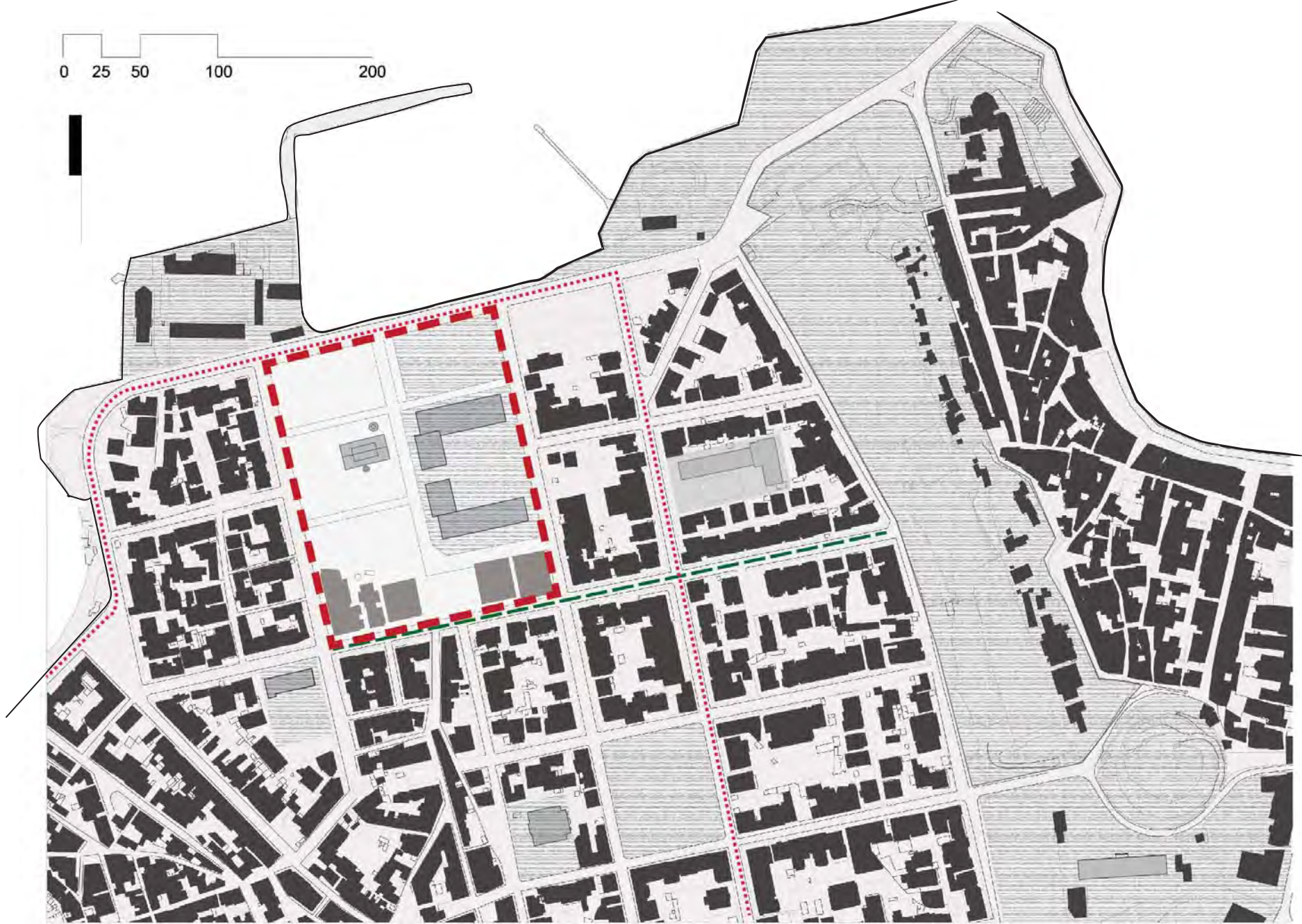
- κουζίνα
- τραπεζαρία
- καθιστικό
- υπαίθριοι και ημιυπαίθριοι χώροι συνάντησης

δημόσιες χρήσεις:

- κέντρο ημερήσιας περίθαλψης (παροχή υπηρεσιών υγείας πρωτου βαθμού)
- παιδικός σταθμός
- εμπορικές χρήσεις
- κέντρο νεότητας (βιβλιοθήκη, αίθουσα σεμιναρίων κτλ.)
- υπαίθριοι και ημιυπαίθριοι χώροι συνάντησης

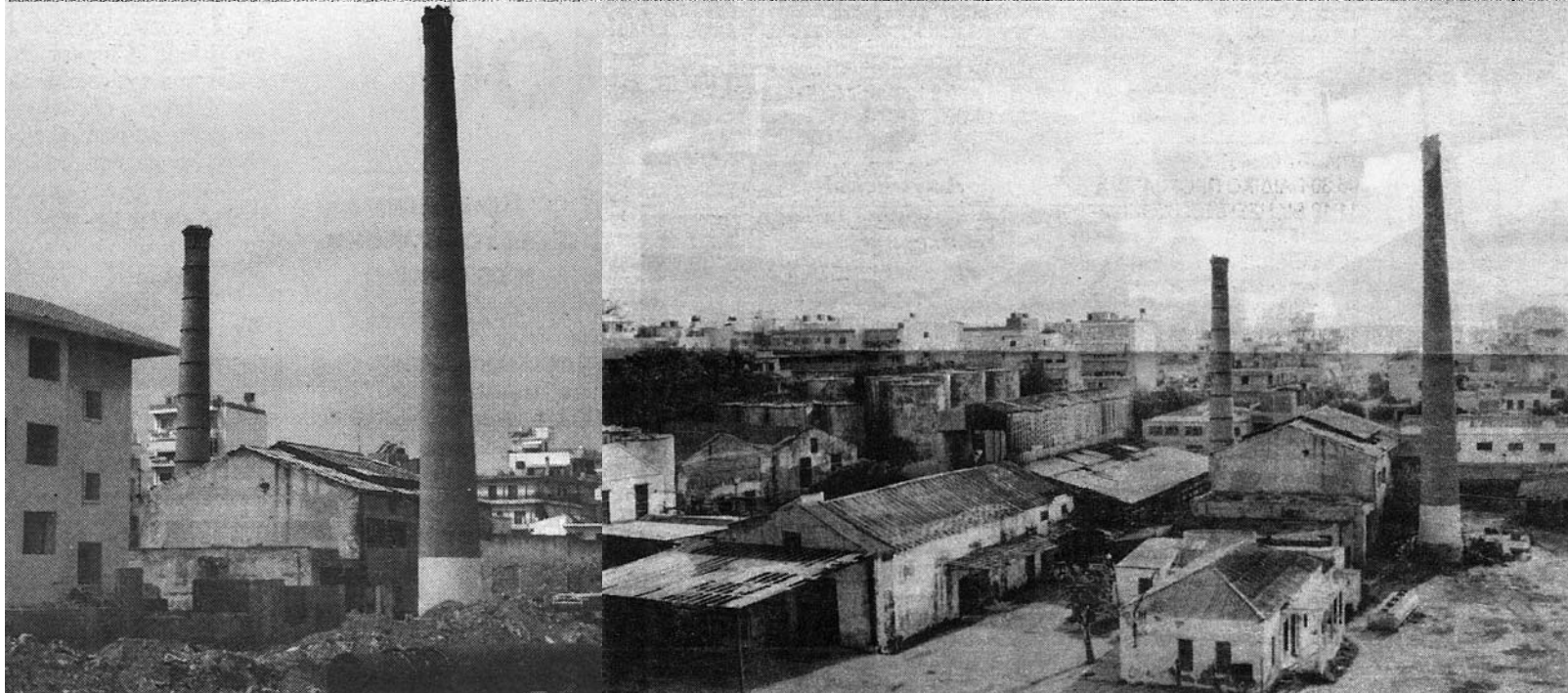
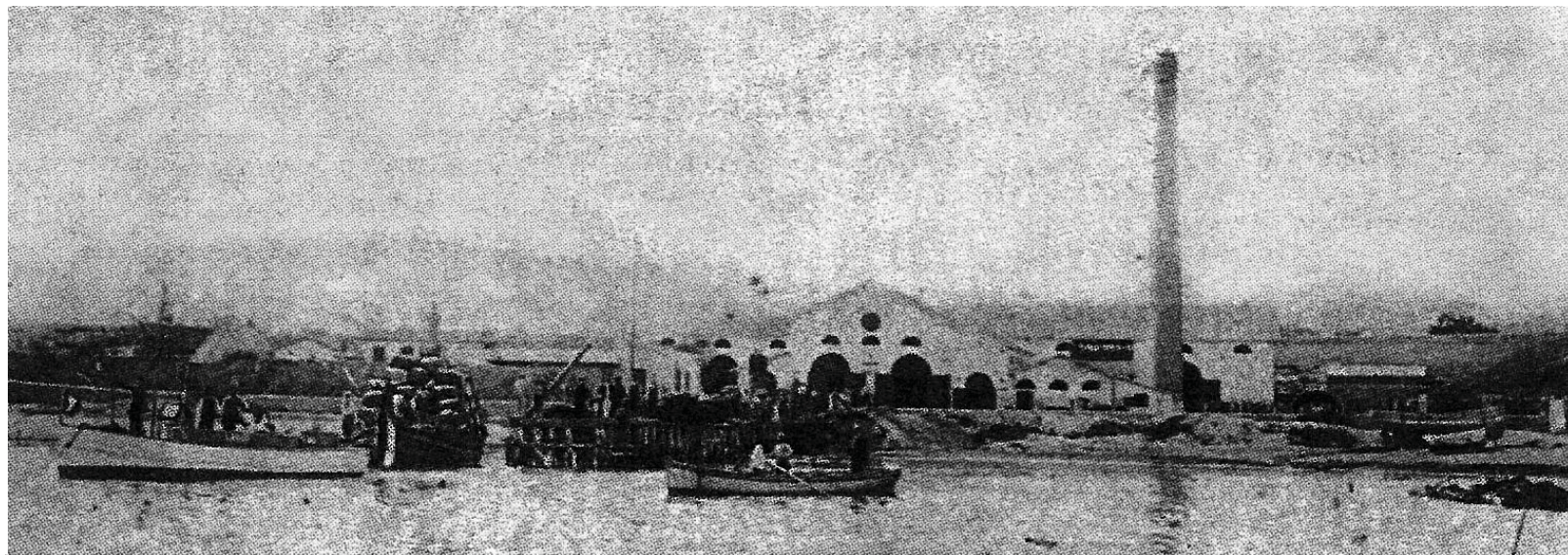

το πρώην βιομηχανικό συγκρότημα της ΑΒΕΑ

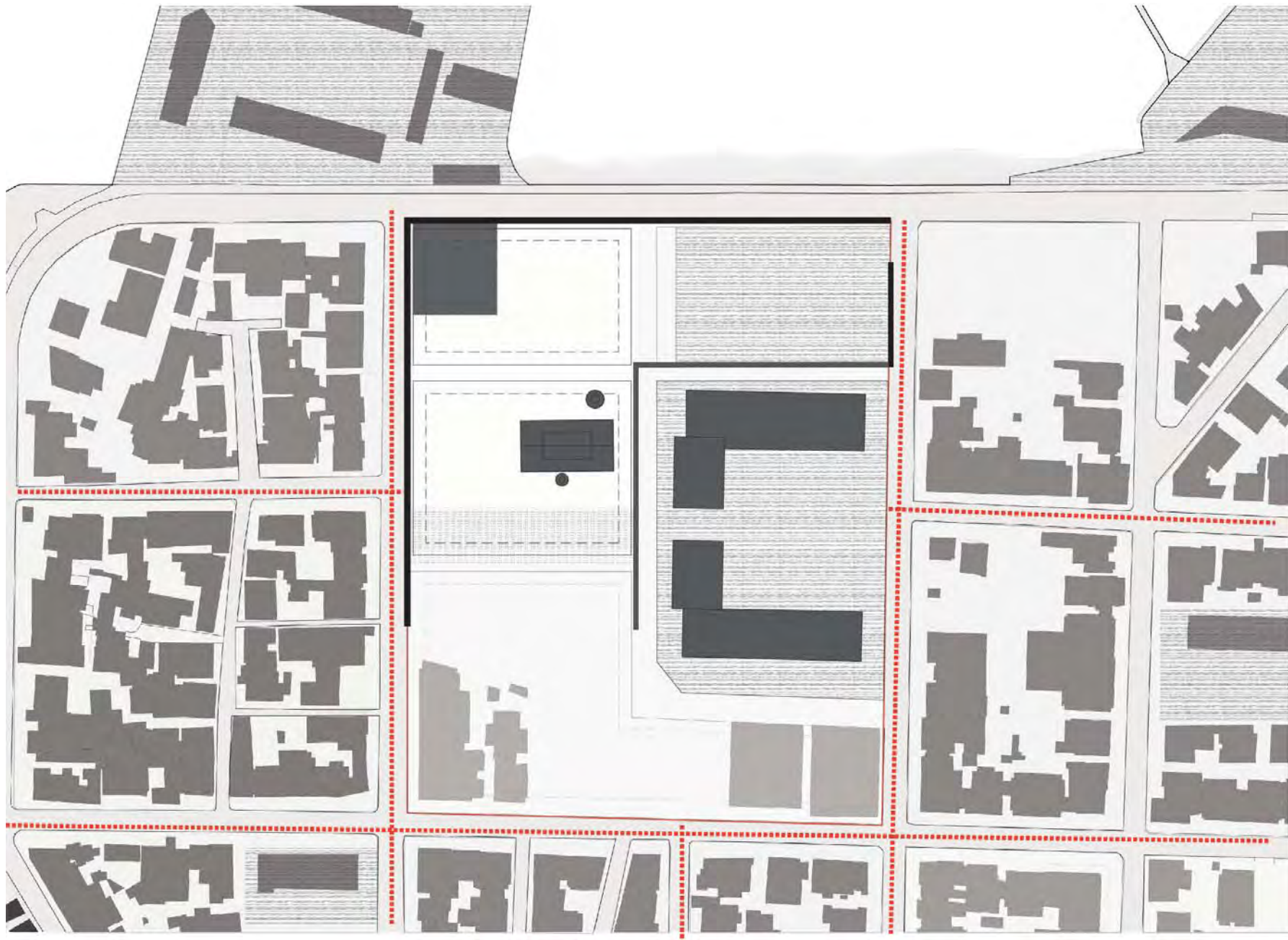
το πρώην βιομηχανικό συγκρότημα της ΑΒΕΑ

σημερινή κατάσταση

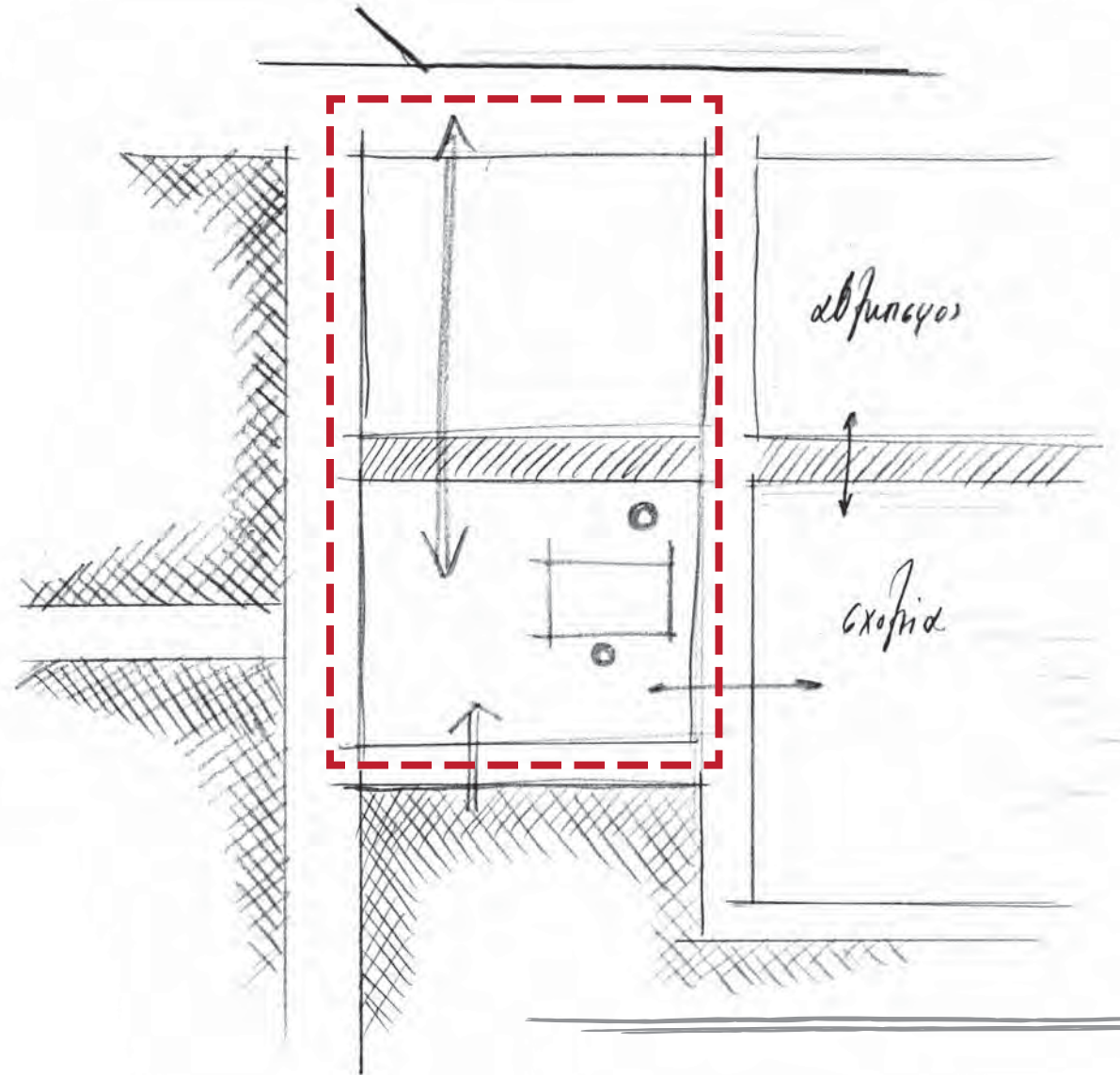
στόχος

Στόχος είναι η επανένταξη τους στον αστικό ιστό και η λειτουργία τους ως πυρήνας της ευρύτερης γειτονιάς με το παλιό εργοστάσιο και τις υψικαμίους να αποτελούν τοπόσημα της περιοχής.

Σε αυτό το πλαίσιο προτείνεται ο μικρός δρόμος που προβλέπεται στον άξονα ανατολής δύσης να πεζοδρομηθεί. Με αυτόν τον τρόπο ενώνονται το σχολικό συγκρότημα με το χώρο αθλητισμού και τα δύο οικοδομικά τετράγωνα του παλιού εργοστασίου διατηρούν μια ενότητα.

Στο βόρειο τετράγωνο αναπτύσσεται το συγκρότημα κατοικιών ενώ στο νότιο αναπτύσσεται ένας δημόσιος ανοιχτός χώρος με σημείο αναφοράς το παλιό λεβητοστάσιο με τα φουγάρα που διατηρείται και επαναχρησιμοποιείται.

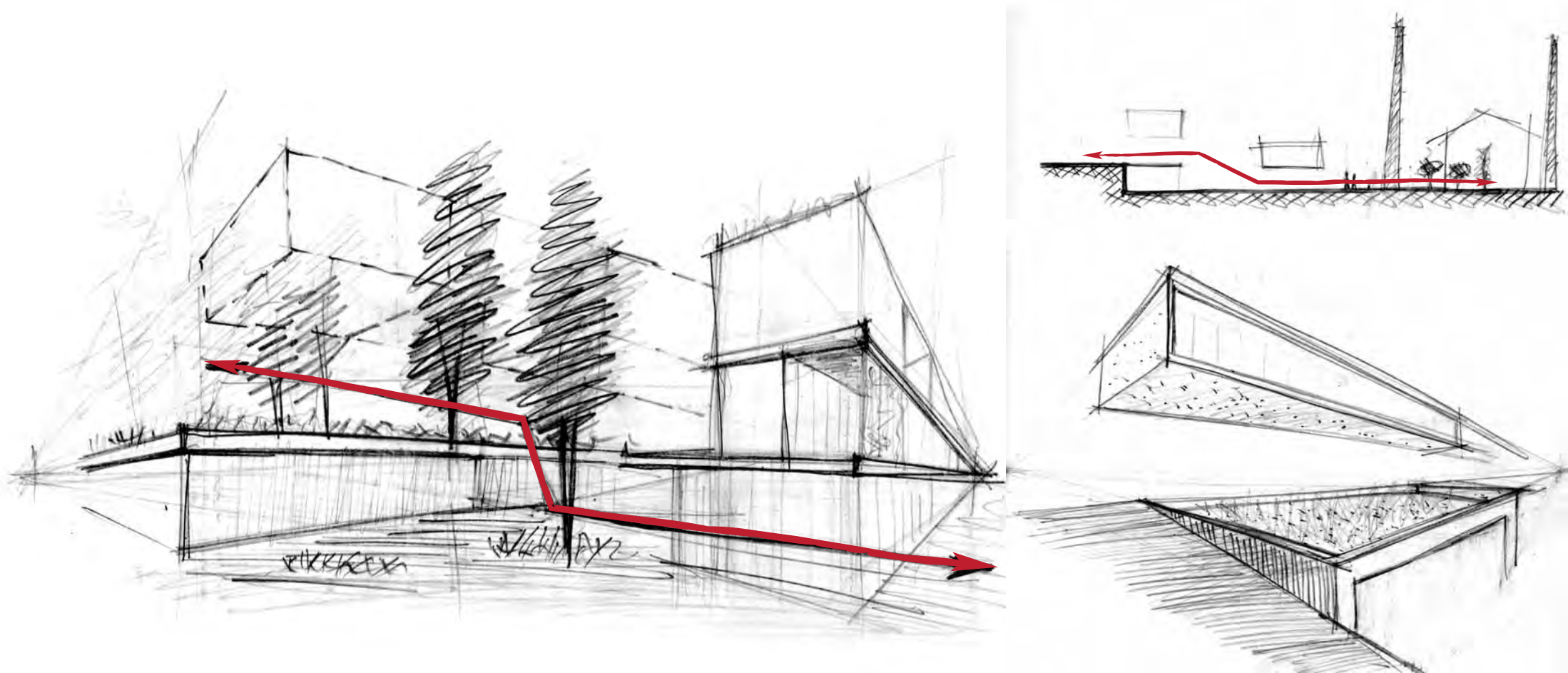
Βασική σχεδιαστική αρχή αποτελεί η **σύνδεση του παραλιακού μετώπου**, που αποτελεί ένα από τα πιο ενεργά τμήματα της Νέας Χώρας με την έως σήμερα δύσκολα προσπελάσιμη περιοχή μελέτης και ειδικότερα **με το παλιό εργοστάσιο**.

1. κατάβαση στην περιοχή επέμβασης

Προκειμένου να επιτευχθεί η σύνδεση στον άξονα Βορρά – Νότου αποφασίζεται η υπερύψωση του βόρειου κτιριακού όγκου και η δημιουργία ενός δημόσιου περάσματος – κατάβασης από τον παραλιακό δρόμο στο πρώην εργοστάσιο διαμέσου του οικιστικού συγκροτήματος .

Δημιουργούνται κατ' αυτόν τον τρόπο δύο πλατείες διαφορετικού χαρακτήρα οι οποίες συνδέονται μέσω αυτής της κατάβασης. Η πρώτη (βόρεια) απευθύνεται κατά κύριο λόγο στους κατοίκους του συγκροτήματος, ενώ η δεύτερη στο σύνολο της γειτονιάς.

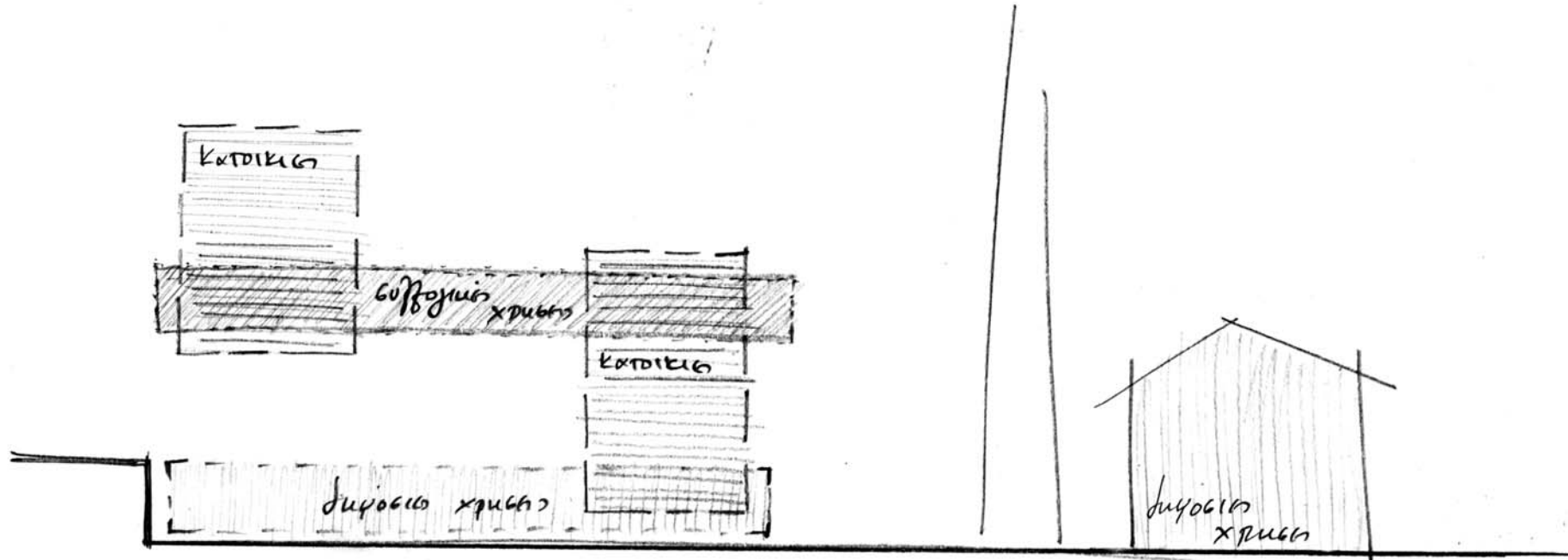

2. ανάμειξη χρήσεων

Οι λειτουργίες διαφορετικού χαρακτήρα (δημόσιες, συλλογικές, κατοίκησης) **αναμειγνύονται**, προκειμένου να ενισχυθούν οι ευκαιρίες για επαφή μεταξύ των κατοίκων και των υπόλοιπων χρηστών.

Στο υποβαθμισμένο ισόγειο τοποθετούνται δημόσιες χρήσεις αλλά και κατοικίες, ενώ στους παραπάνω ορόφους ανάμεσα στις κατοικίες παρεμβάλλονται χώροι συλλογικών δραστηριοτήτων, υπαίθριοι χώροι συνάθροισης, κήποι.

Με αυτόν τον τρόπο, δεν δημιουργούνται καθ' ύψος
αποκομμέν
κινητικότητα
διαχέεται
δημιουργο

3.βιοκλιματικός σχεδιασμός

αρχές βιοκλιματικού σχεδιασμού:

προσανατολισμός κατοικιών

-διαμπερείς κατοικίες στον άξονα βορρά - νότου

ηλιασμός εσωτερικής αυλής

- υποβάθμιση νότιου όγκου

δημιουργία ευχάριστου **μικροκλίματος**

- φυτεύσεις στις πλατείες, φυτεμένα δώματα, παρτέρια, κάθετοι κήποι, αναρριχώμενα φυτά, αίθρια

ενσωμάτωση **ηλιοσυλλεκτών και φωτοβολταϊκών**

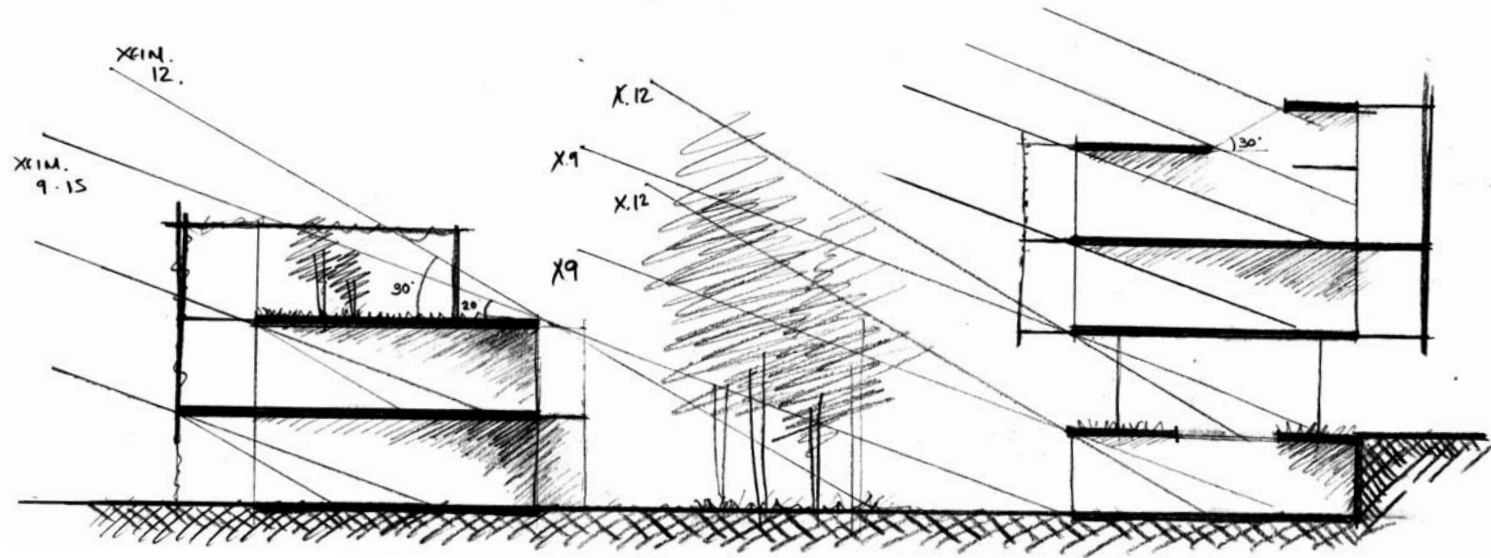
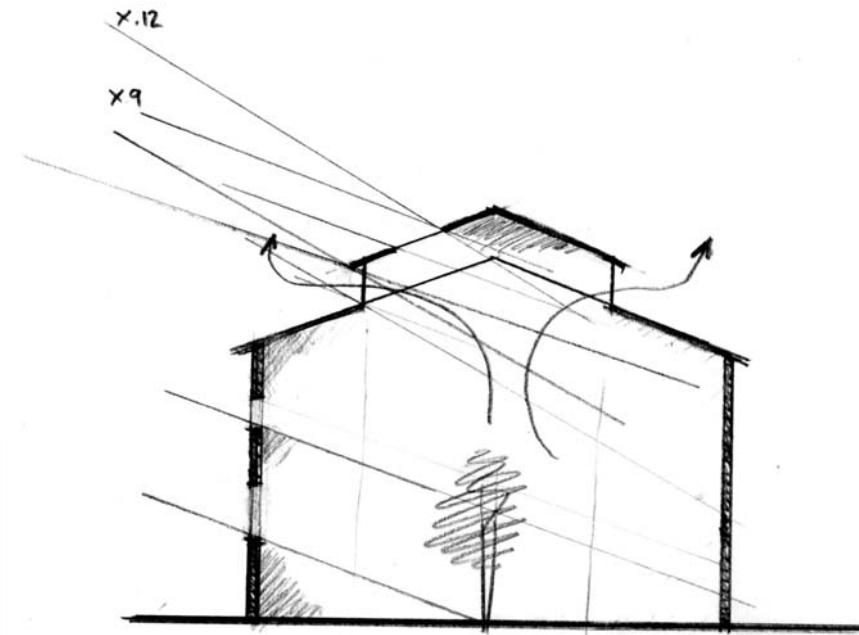
- κλίση στέγης 30 μοιρών

ηλιοπροστασία στο νότο και **ανεμοπροστασία** στο

- διπλές όψεις/φίλτρα

ηλιασμός και αερισμός υφιστάμενου κελύφους

- ανοίγματα οροφής, αίθριο

σύστημα κατοικιών

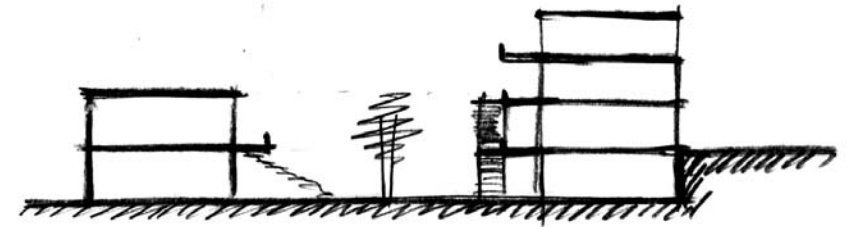
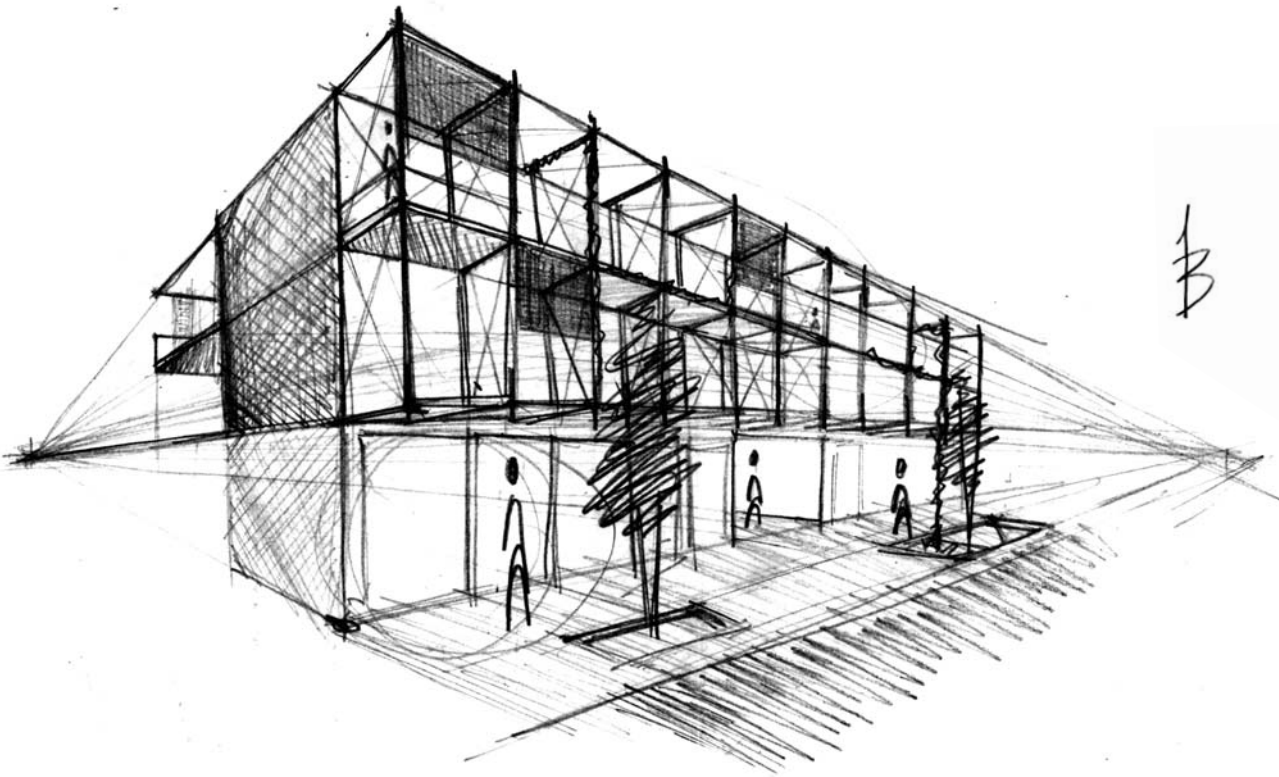
διάταξη κατοικιών στον άξονα Βορρά – Νότου.

Ημι-υπαίθρια ζώνη κυκλοφορίας περιμετρικά της αυλής:

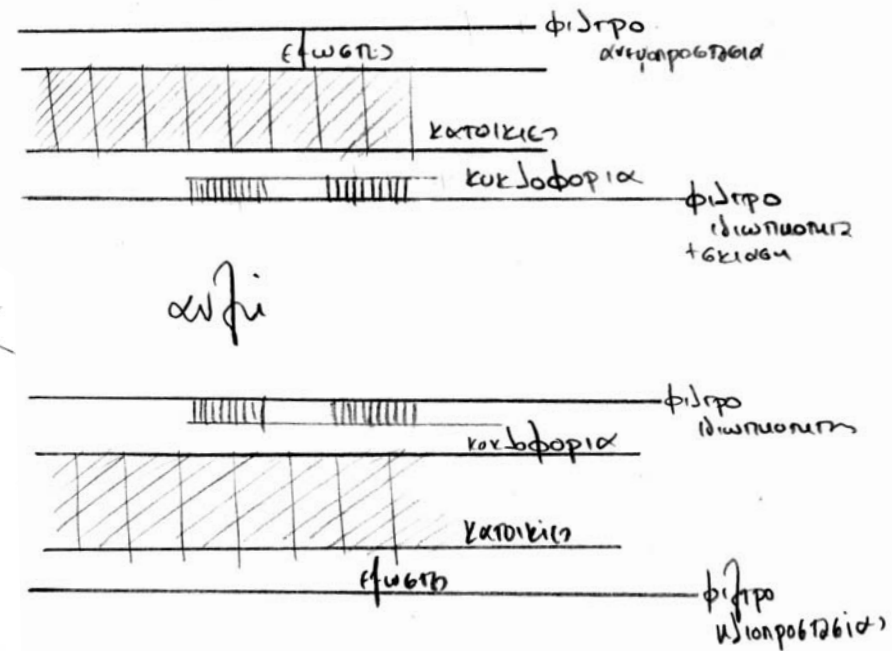
η κυκλοφορία προσλαμβάνει έτσι το χαρακτήρα του “δρόμου-καθιστικού”, αποτελεί επέκταση του χώρου κατοικίας, σημείο επαφής και επικοινωνίας των κατοίκων με χώρους στάσης και εισόδου.

Ζώνη για εξώστες στις εξωτερικές όψεις

Φίλτρα ηλιοπροστασίας στο νότο και ανεμοπροστασίας στο βορρά

1/B

τύποι κατοικιών

ευελιξία κατόψεων – δυνατότητες προσαρμογής κατοικιών σε ανάγκες χρήστη:
συγκέντρωση υγρών χώρων – ελεύθερη κάτοψη

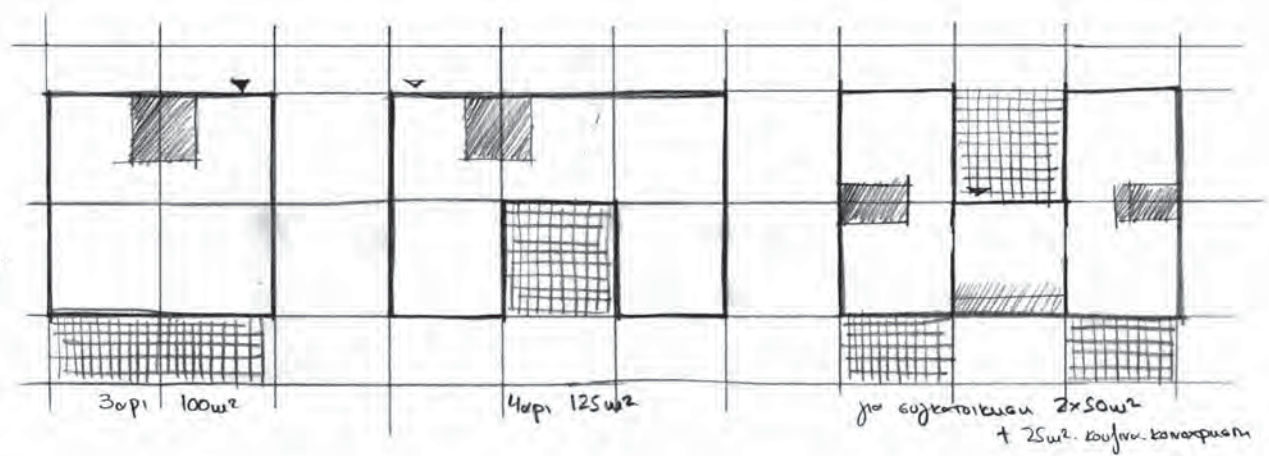
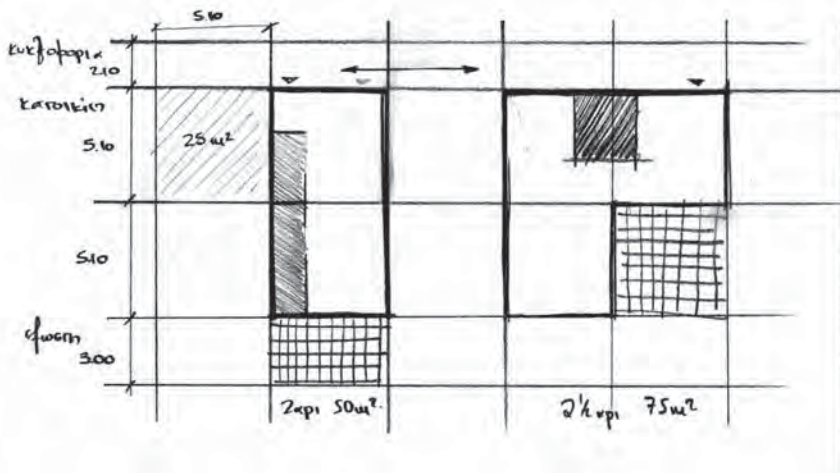
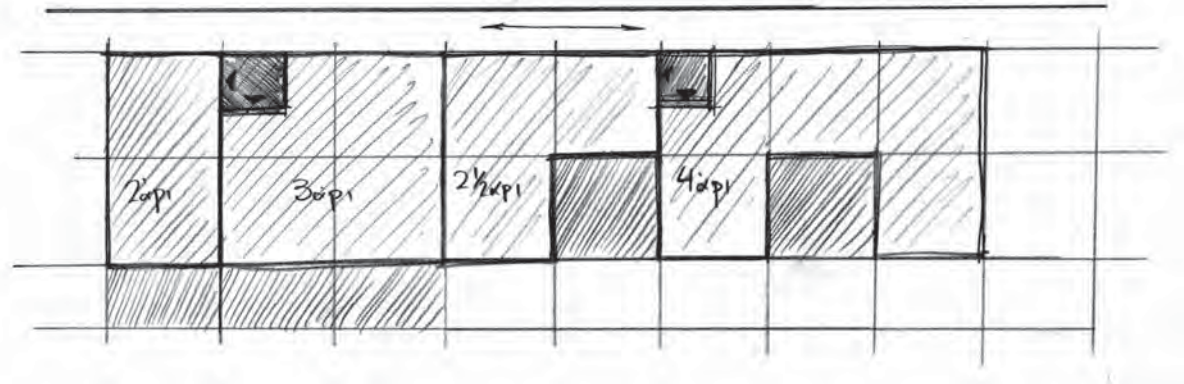
μεγέθη από 50–125 τ.μ.

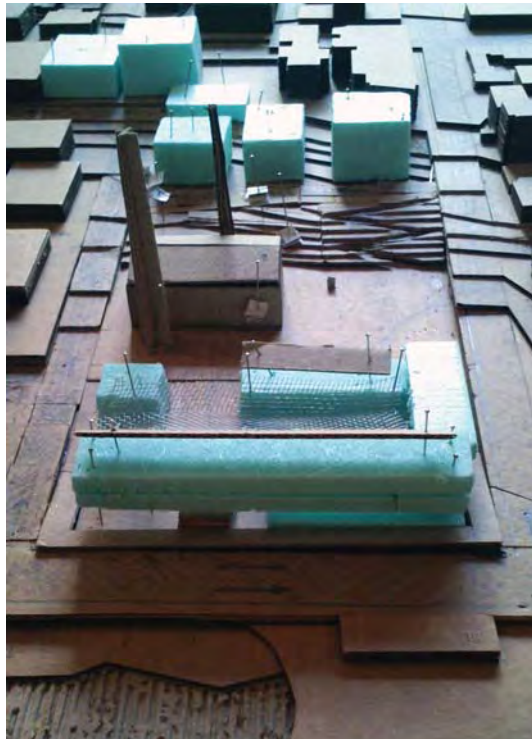
για νέους και ηλικιωμένους:

- 50τ.μ
- 75τ.μ
- 100τ.μ
- 125τ.μ. για συγκατοίκηση (συνδυασμός 2 μονάδων με κοινή κουζίνα και ημι-υπαίθριο)

για οικογένειες:

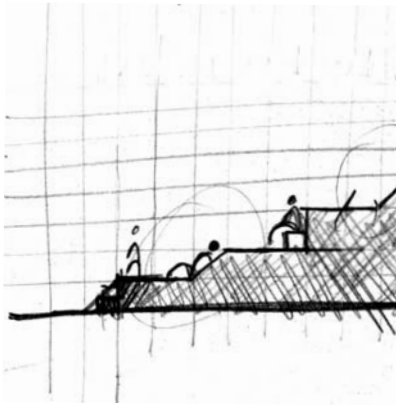
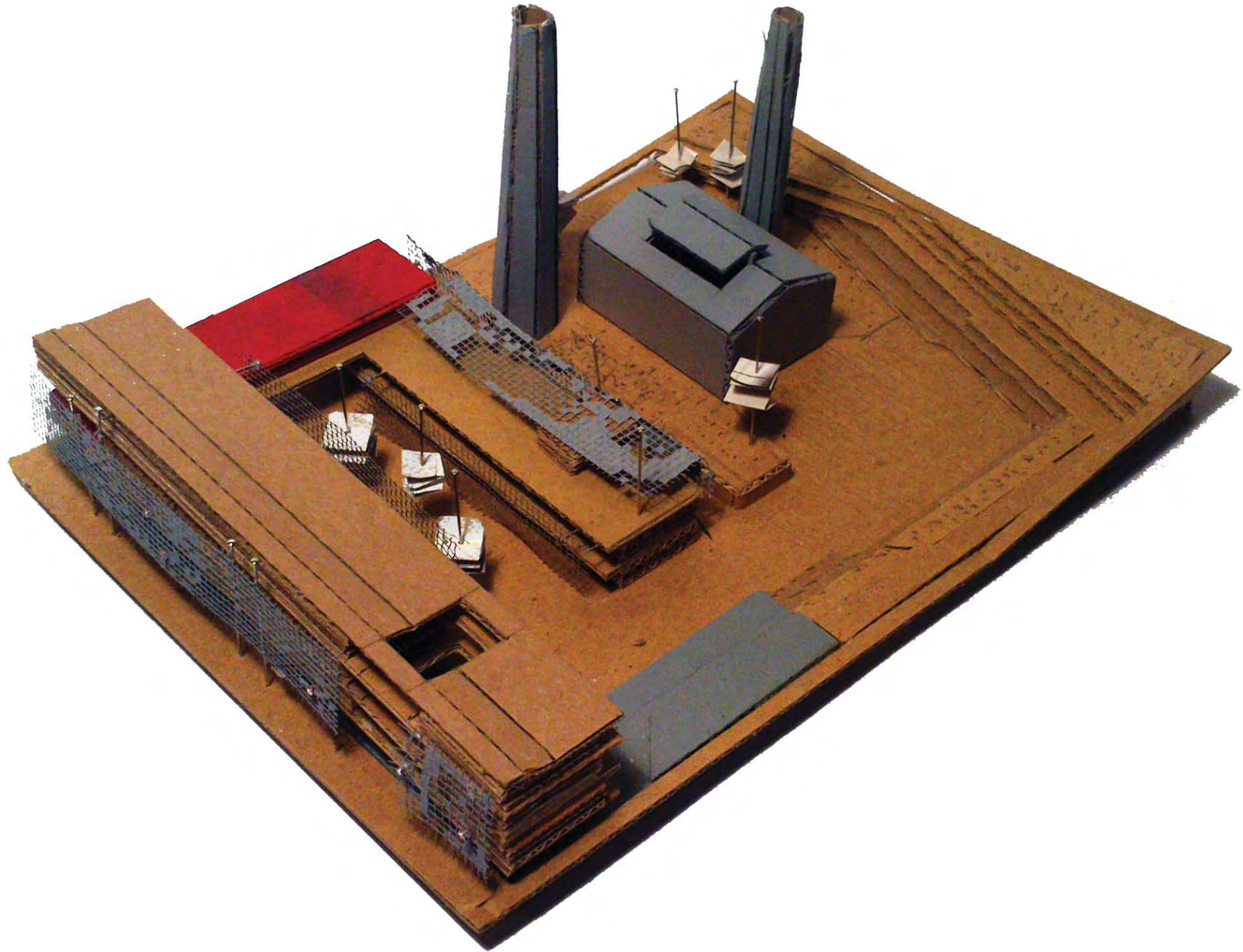
- 100τ.μ
- 125τ.μ

πρόγραμμα κλ. 1/500

κατοικίες
συλλογικές χρήσεις
δημόσιες χρήσεις

πρόταση - υποβαθμισμένο ισόγειο (+1)

αποθήκες - πλυντήρια

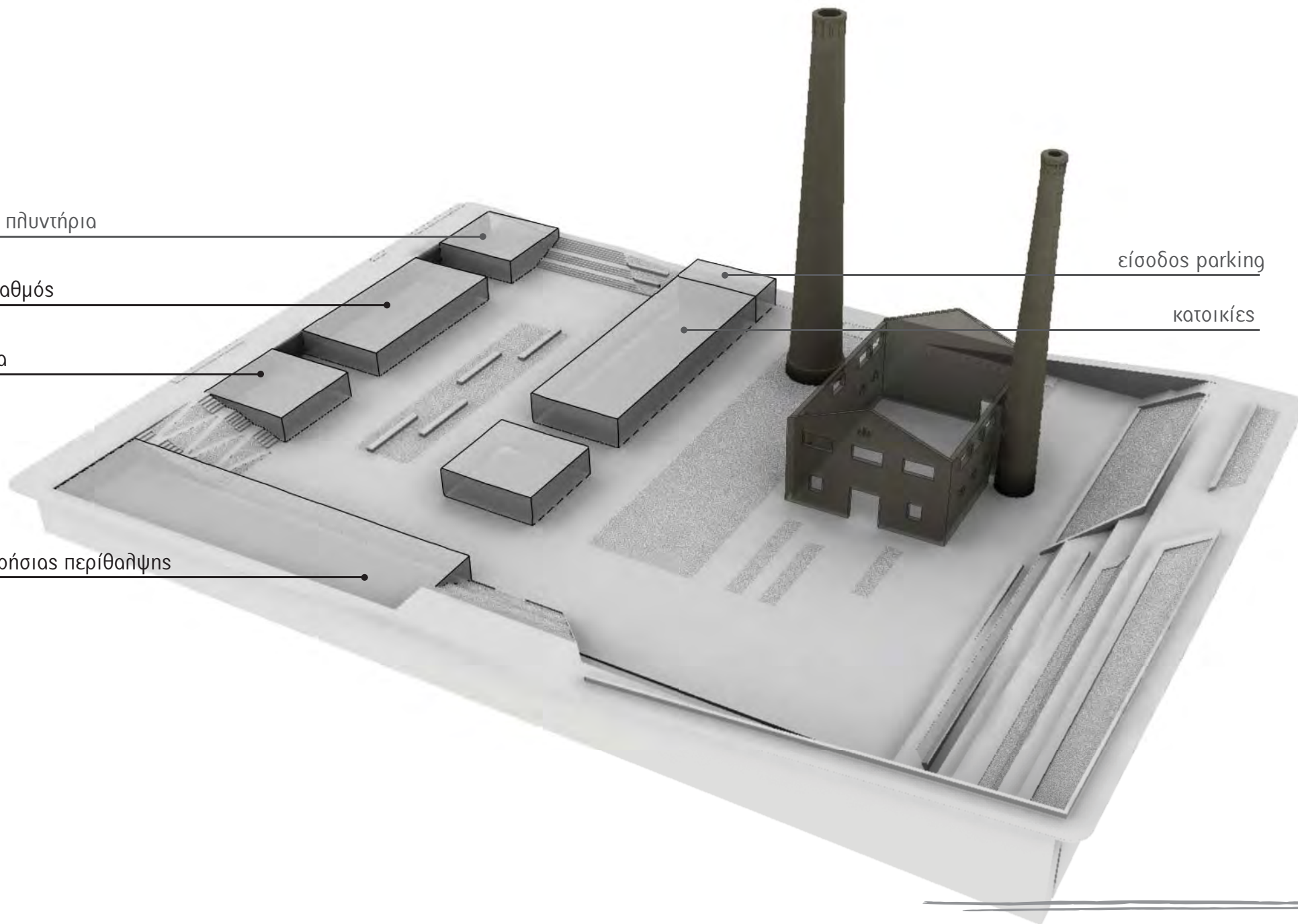
παιδικός σταθμός

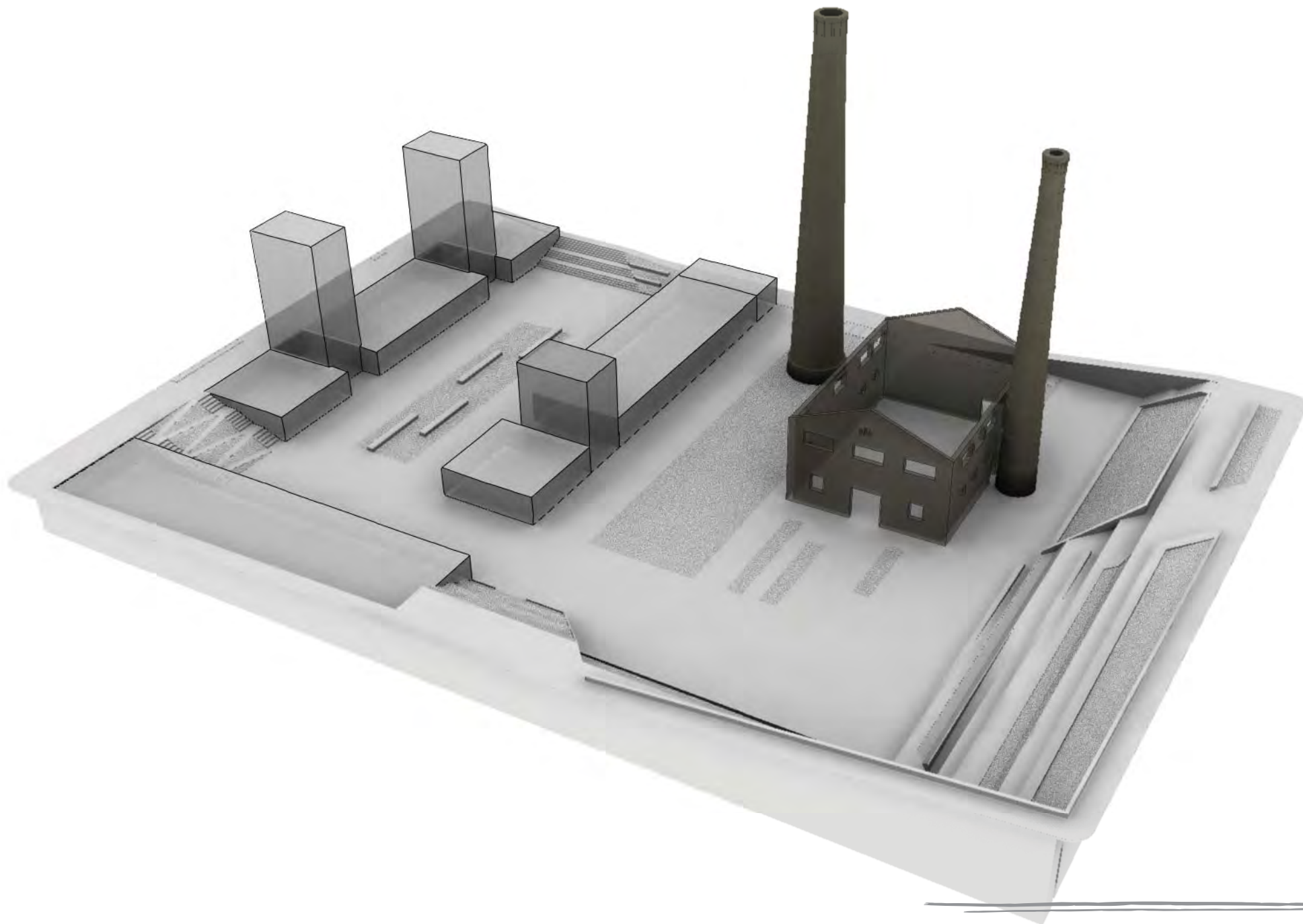
καταστήματα

κέντρο ημερήσιας περίθαλψης

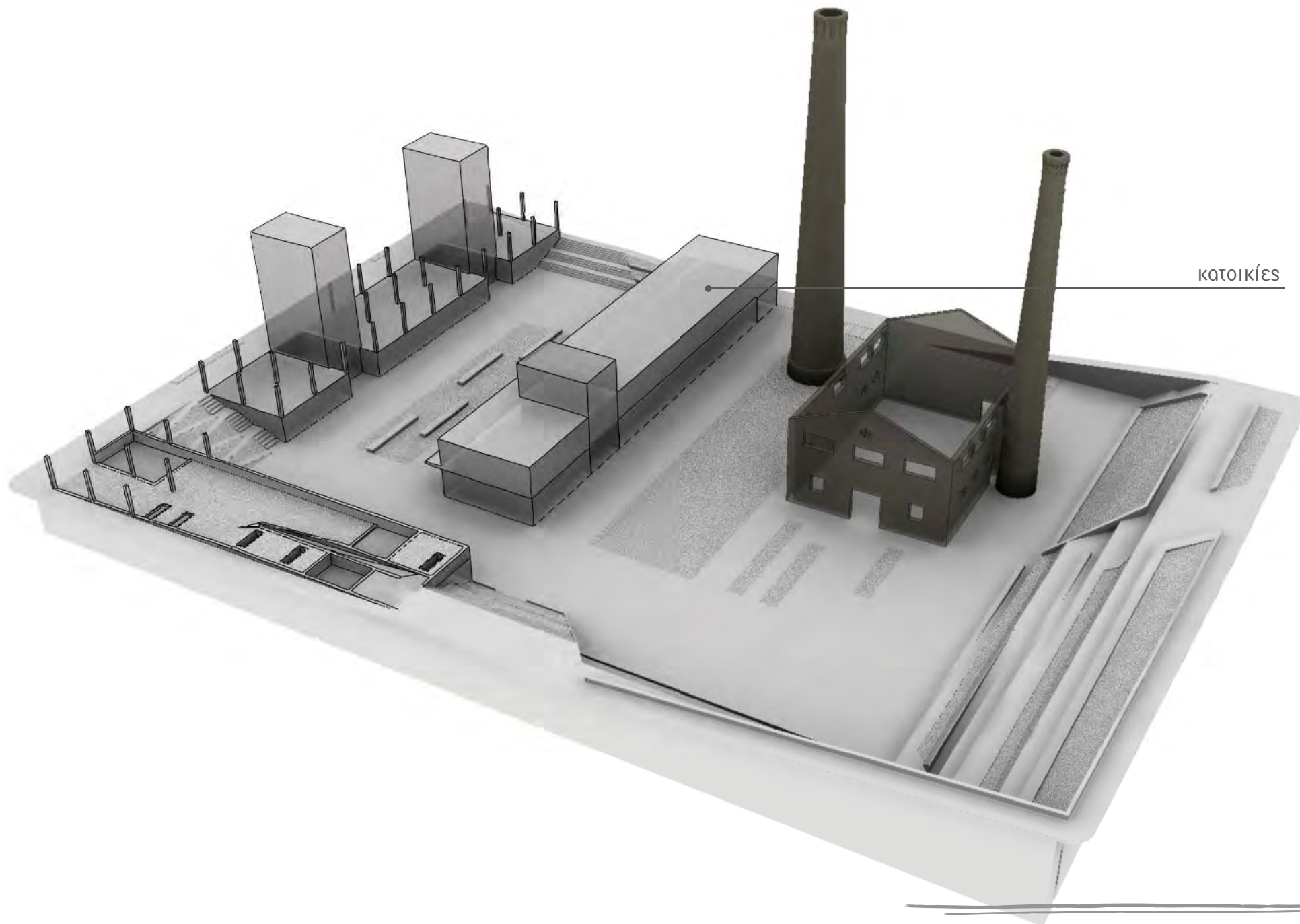
είσοδος parking

κατοικίες

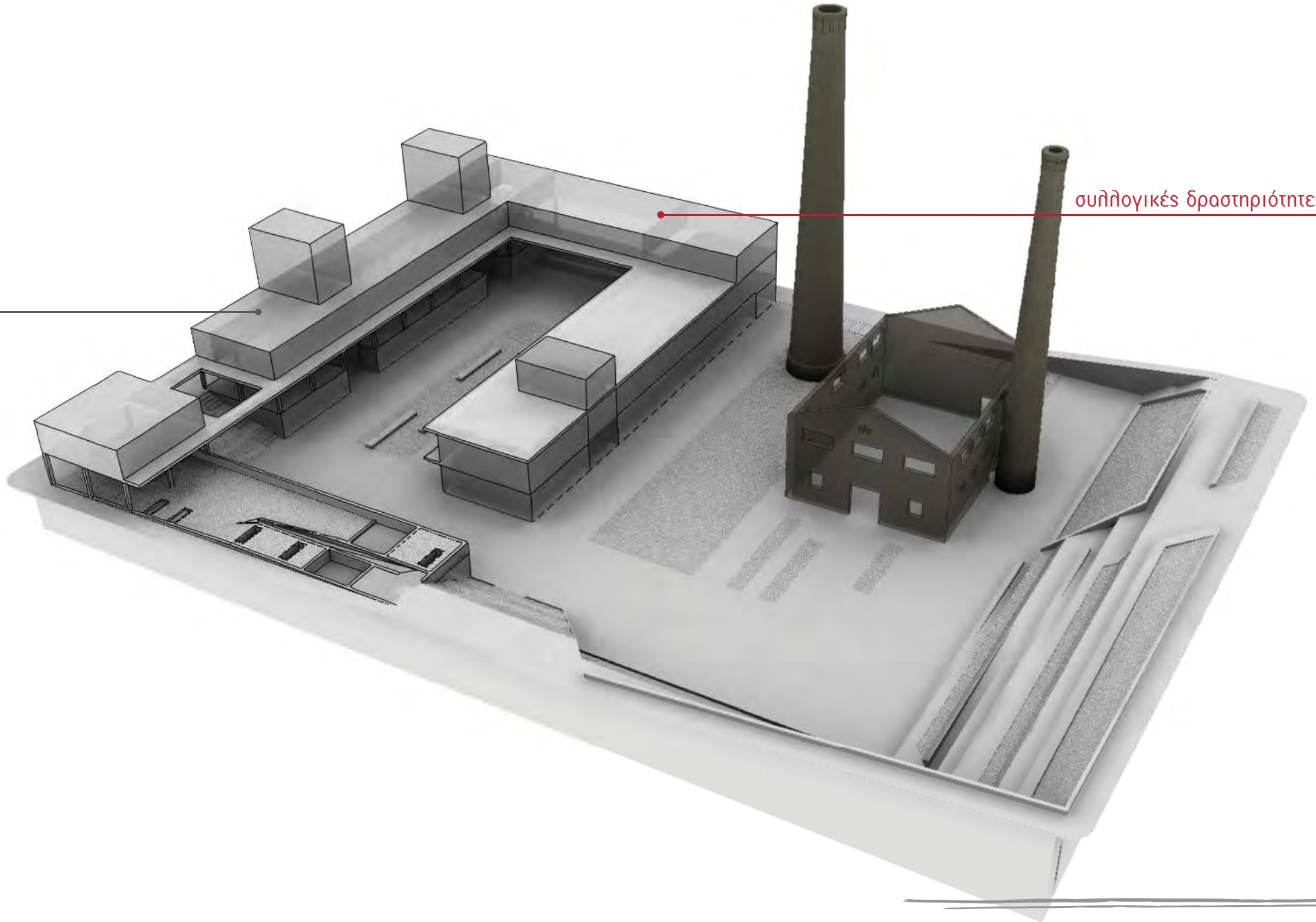
πρόταση – επίπεδο παραλιακού δρόμου (+4)

πρόταση - πρώτος όροφος (+8)

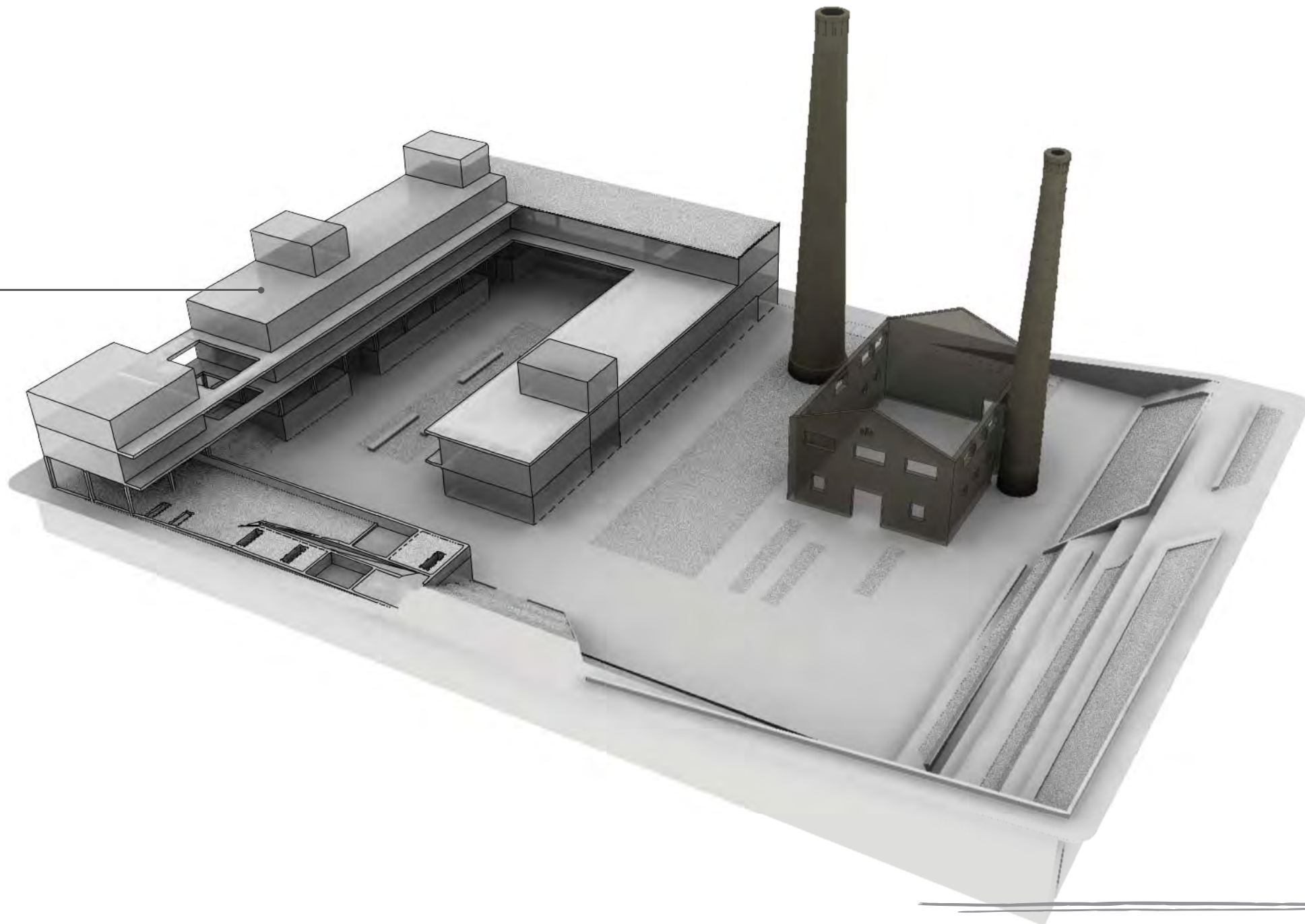
στοικίες

συλλογικές δραστηριότητες

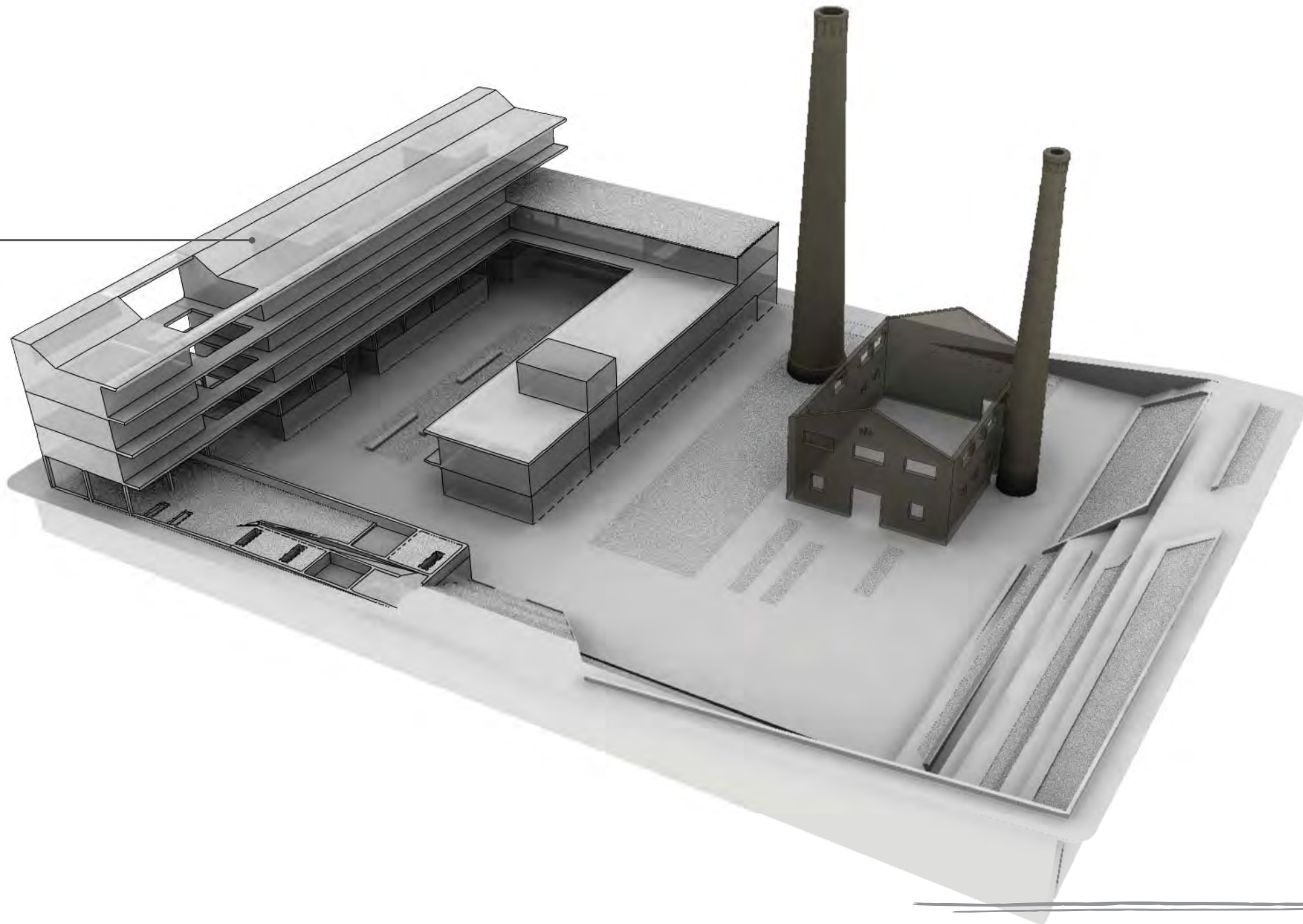
πρόταση – δεύτερος όροφος (+11,5)

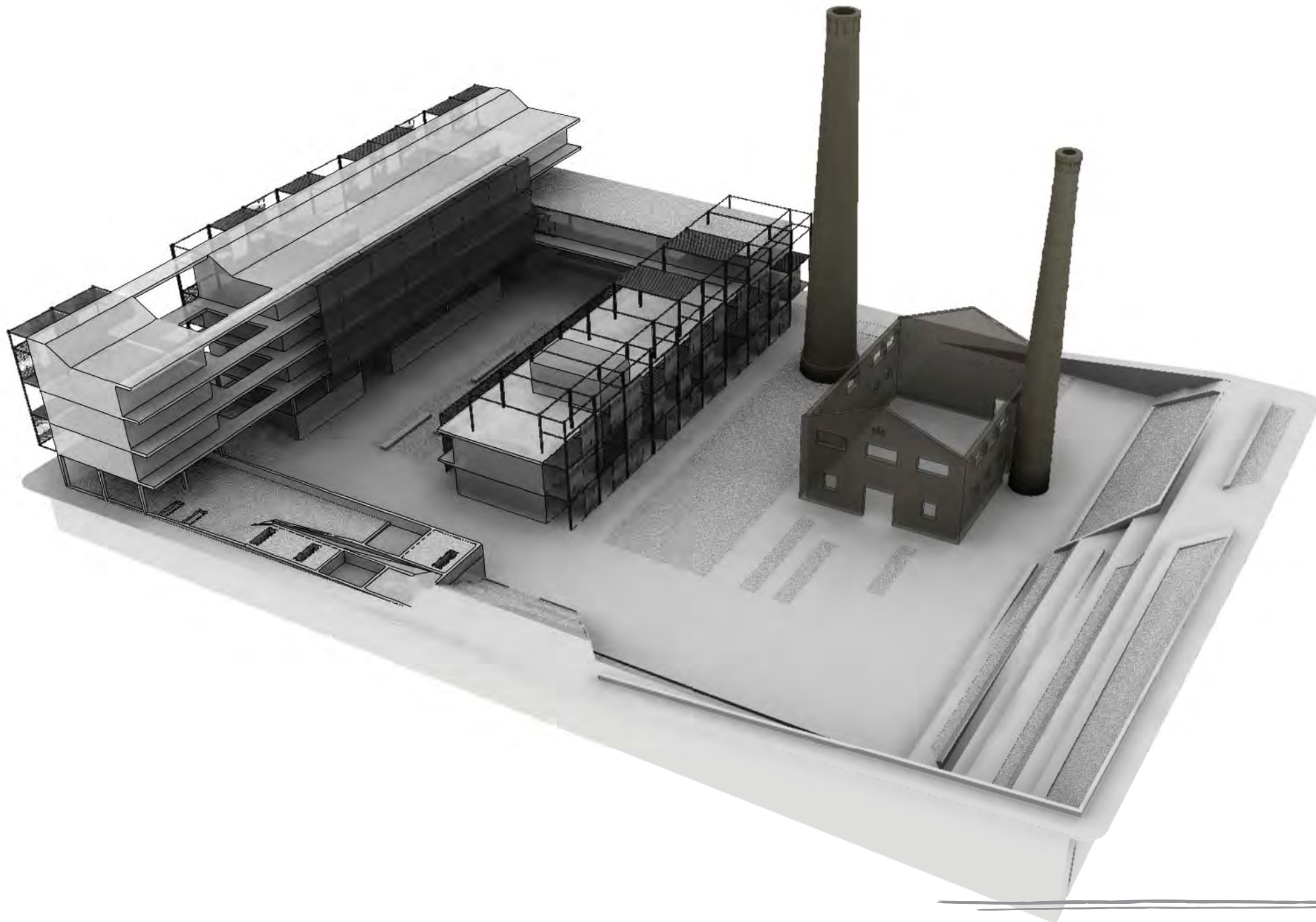
ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

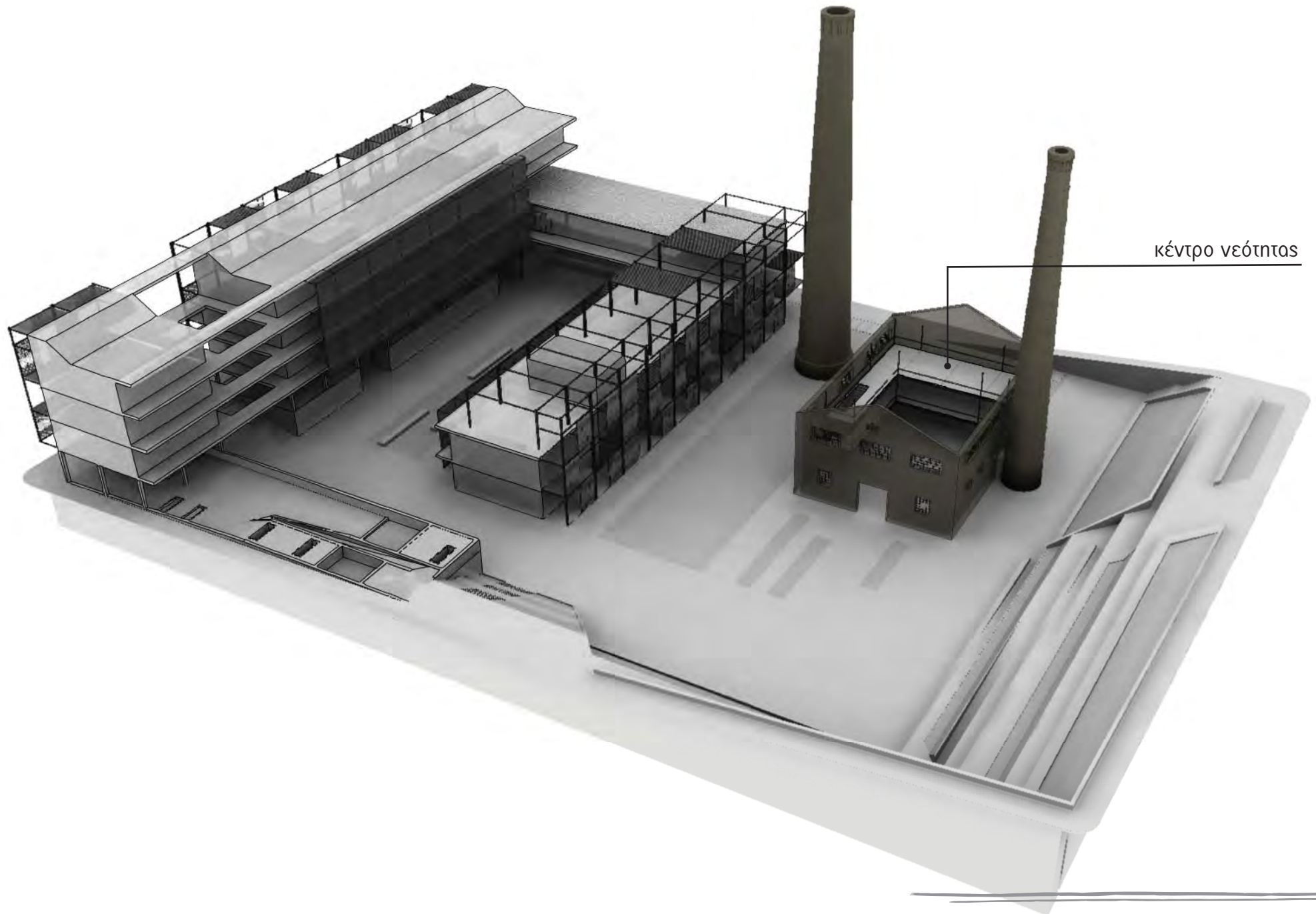

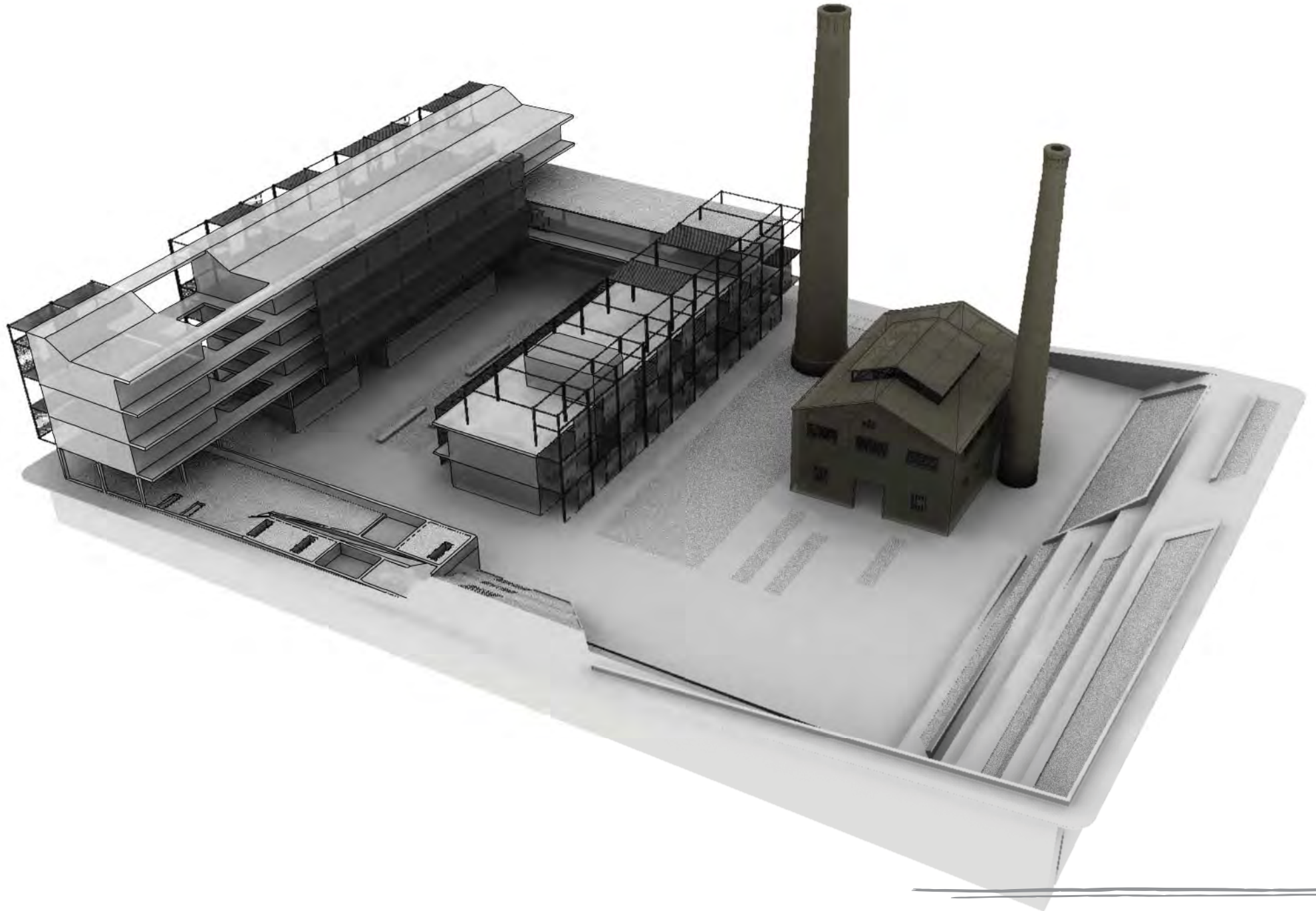
πρόταση - τρίτος όροφος (+15)

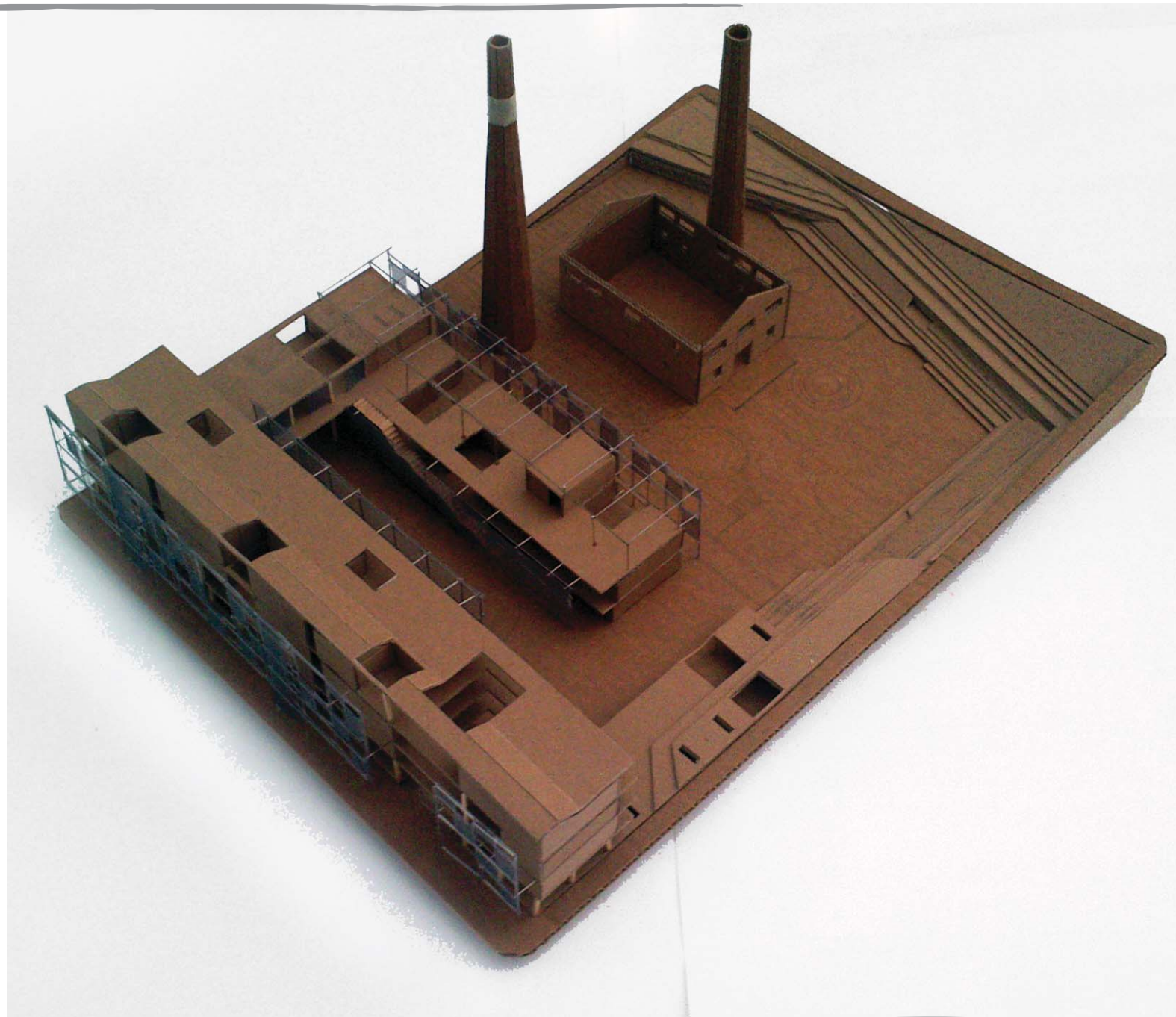
κατοικίες

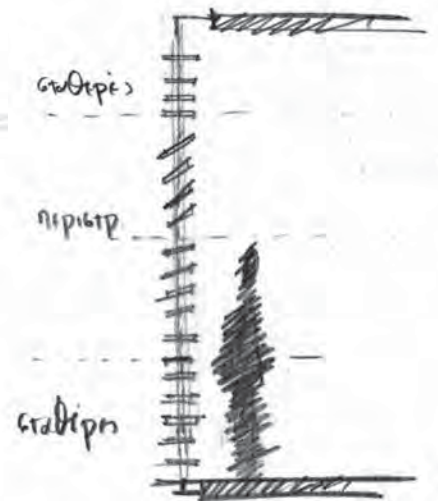
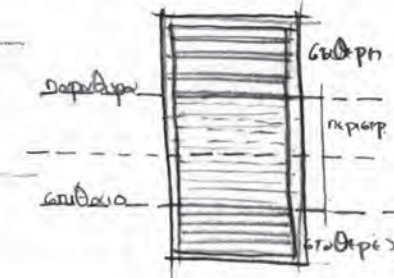
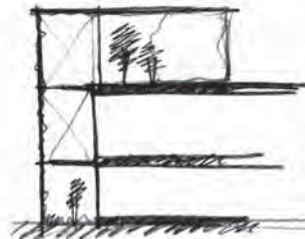
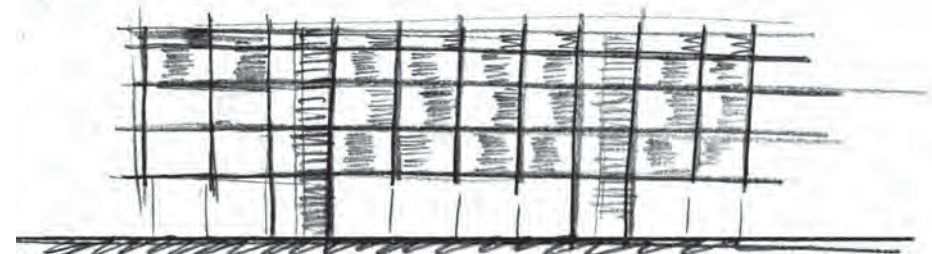
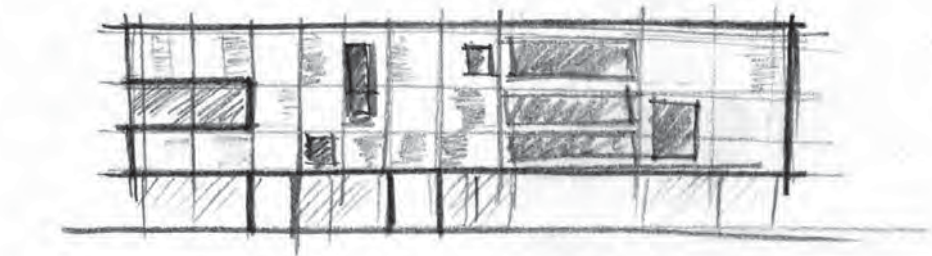
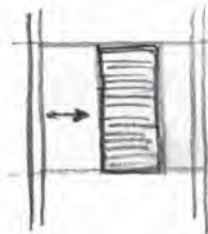
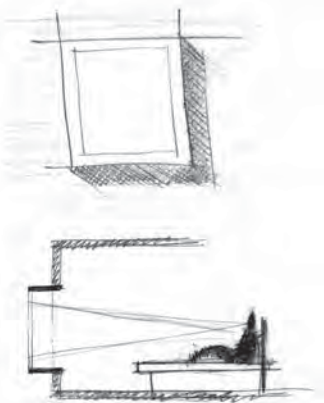
διαμόρφωση όψεων

στις όψεις δόθηκε ένας ενιαίος χαρακτήρας με 3 διαφορετικούς τύπους ανοιγμάτων:

- τις μπαλκονόπορτες
- τα προεξέχοντα παράθυρα με χαμηλή ποδιά, που δημιουργούν κάθισμα ενώ παράλληλα επιτρέπουν τη θέαση προς τα έξω ακόμη και από το ύψος του κρεβατιού
- τα παράθυρα των υγρών χώρων

Ως **φίλτρα** επιλέγονται

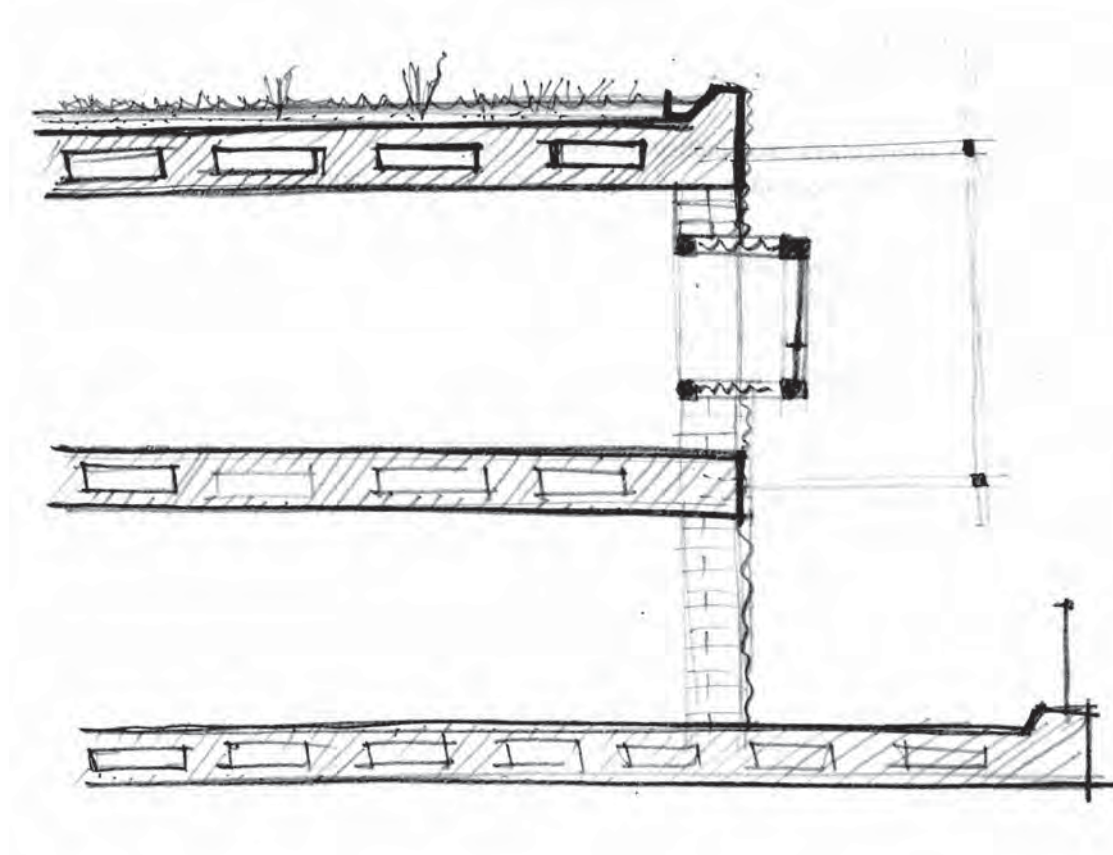
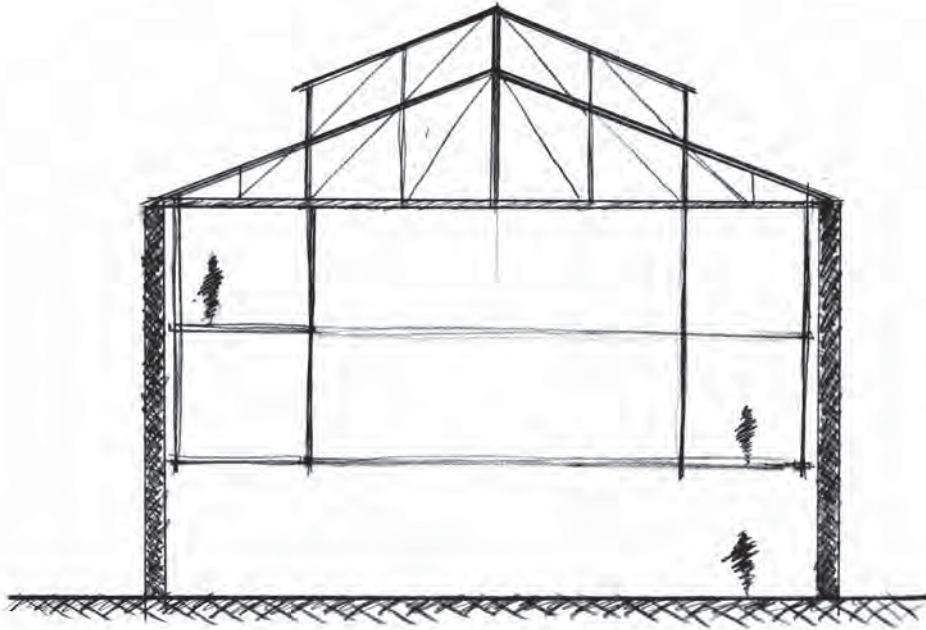
- σύστημα συρόμενων φύλλων με περσίδες, σταθερές και περιστρεφόμενες, για ηλιοπροστασία και ανεμοπροστασία στη νότια και βόρεια όψη αντίστοιχα
- μεταλλικό διάτρητο φίλτρο, στις όψεις εκατέρωθεν της πλατείας-αυλής, για λόγους ιδιωτικότητας και σκιασμού.

φέρων οργανισμός

ο φέρων οργανισμός του οικιστικού συγκροτήματος αποτελείται από οπλισμένο σκυρόδεμα στον οποίο και αναρτώνται οι μεταλλικοί σκελετοί που διαμορφώνουν τους εξώστες και τις όψεις.

Στο πέτρινο υφιστάμενο κέλυφος του εργοστασίου της ΑΒΕΑ, προστίθεται μεταλλικός σκελετός στη στέγη από τον οποίο αναρτώνται και τα δύο επίπεδα των ορόφων που διαμορφώνονται.

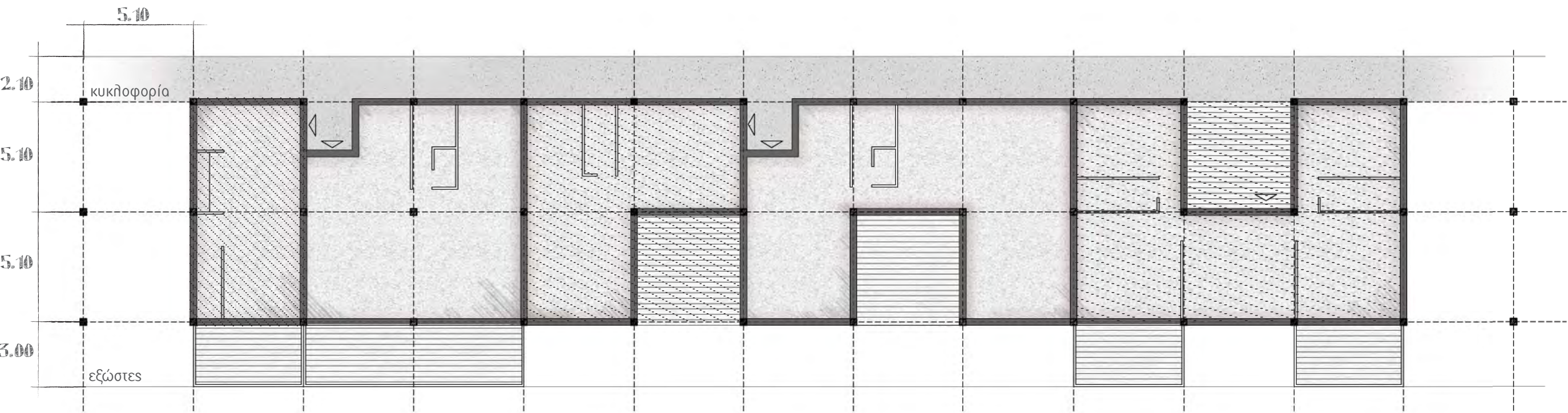

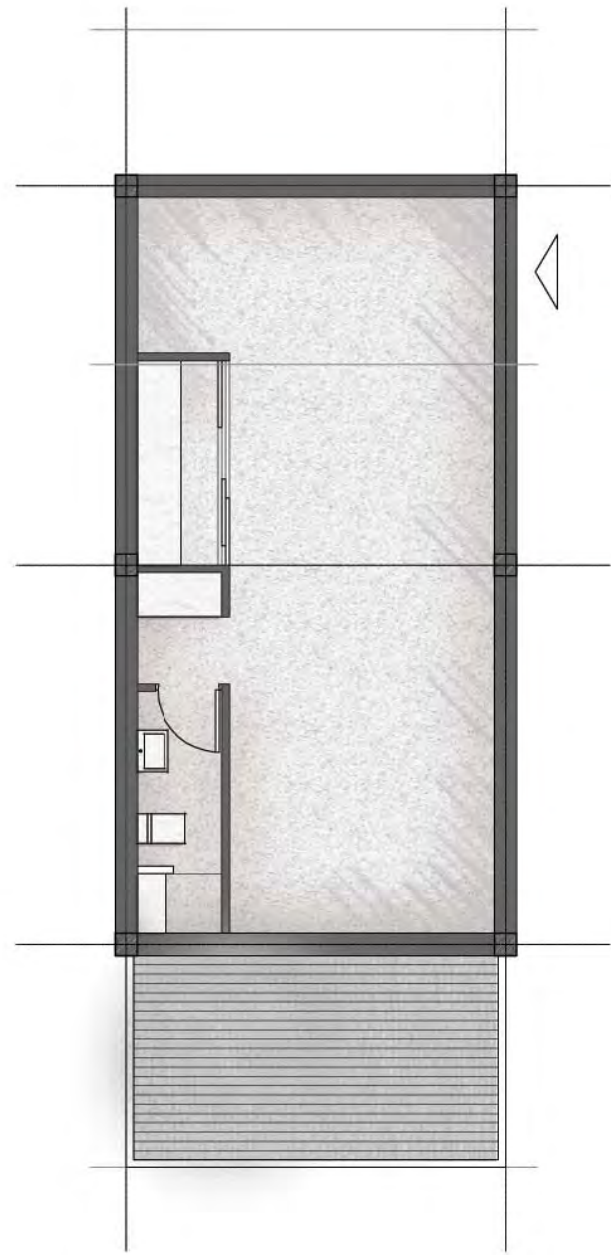

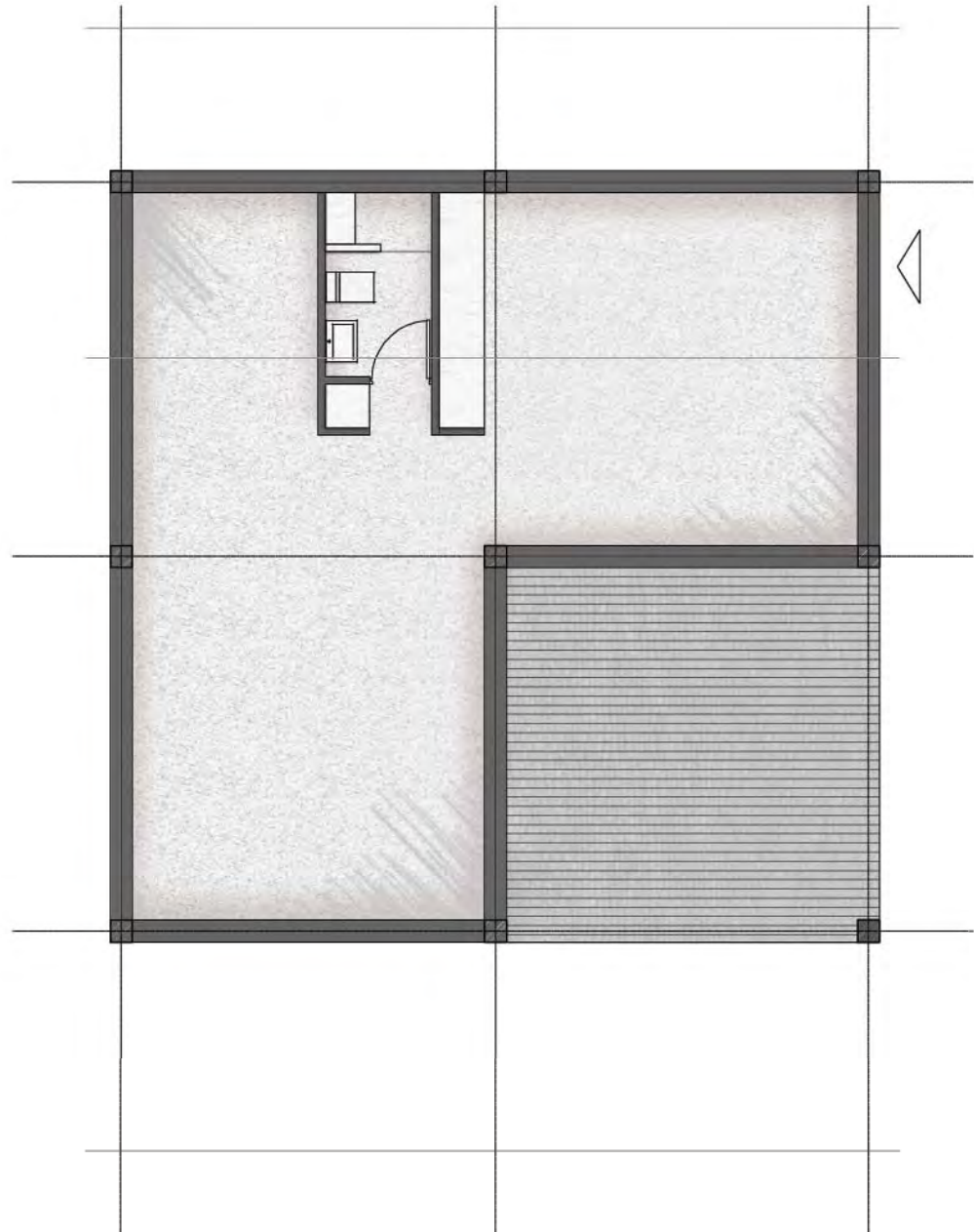
ενεργός γήρανση & συλλογική κατοίκηση

σύστημα κατοικιών κλ.1/200

50τ.μ. κλ.1/100

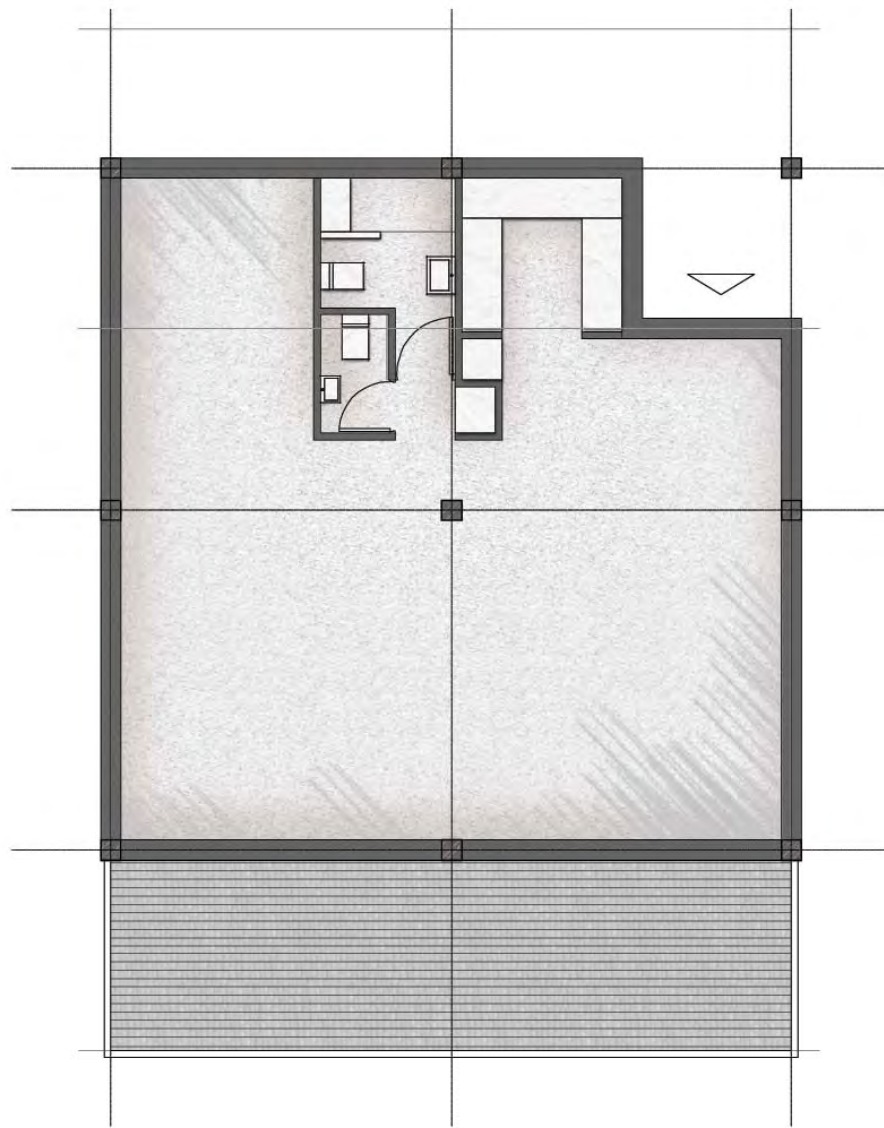
75τ.μ. κλ.1/100

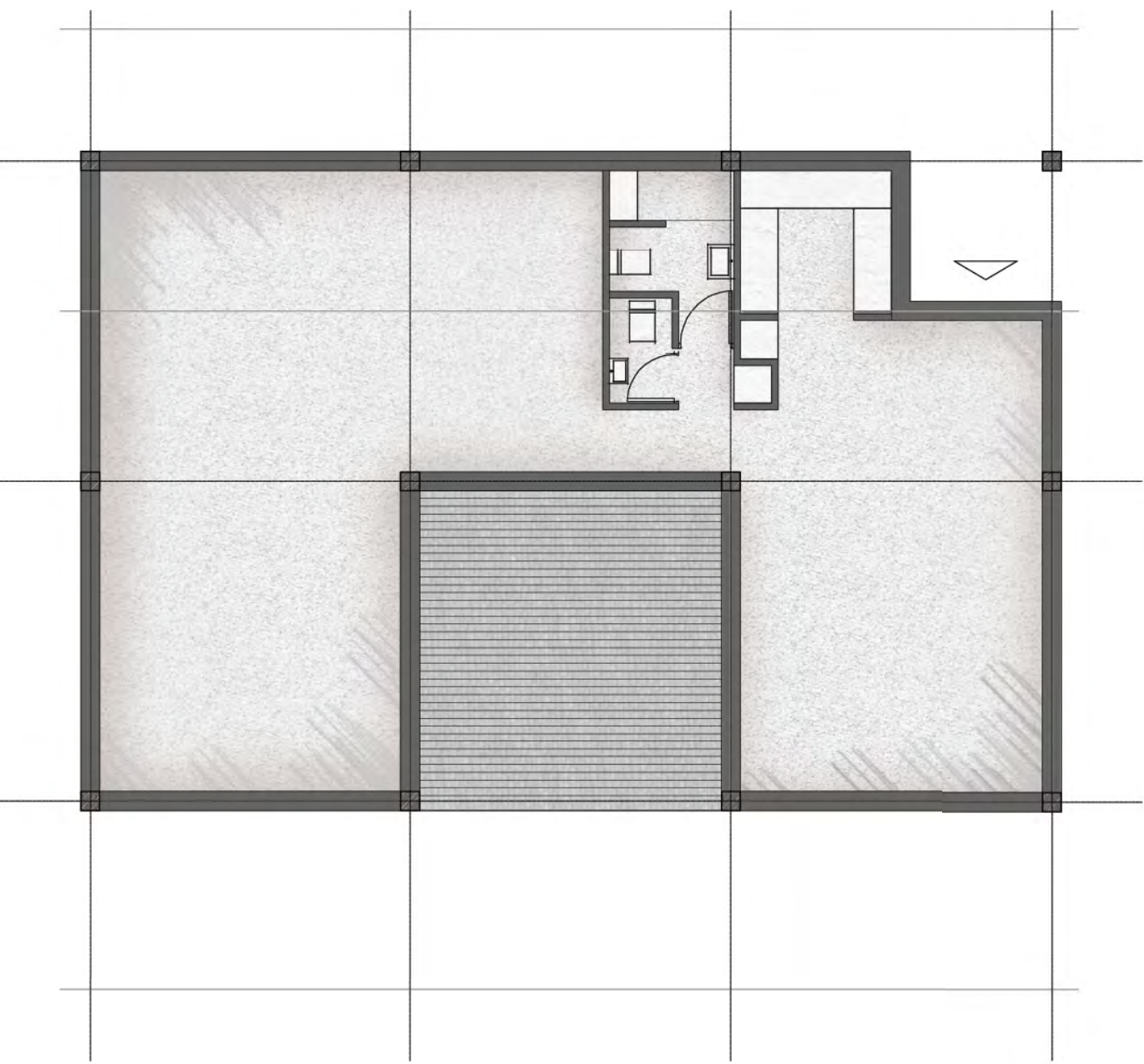
σενάρια χρήσεων κλ.1/200

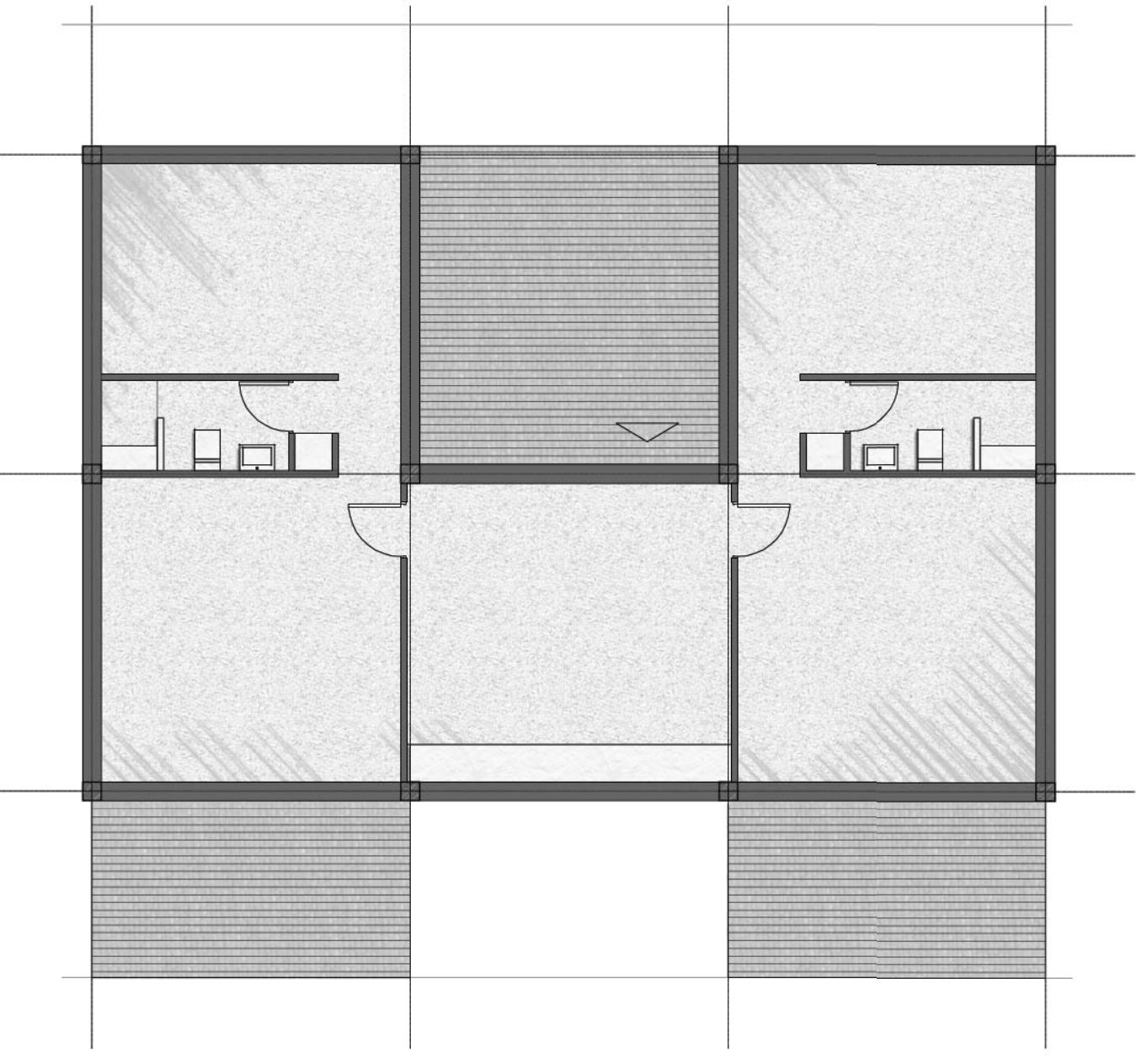
σενάρια χρήσεων κλ.1/200

100τ.μ. κλ.1/100

125τ.μ. κλ.1/100

125τ.μ. (συγκατοίκηση) κλ.1/100

πολυτεχνείο κρήτης - σχολή αρχιτεκτόνων μηχανικών
διπλωματική εργασία: Άλκηστη Ρούσσου
επίβλεψη: Σωκράτης Γιαννούδης, Ιάκωβος Ρήγος

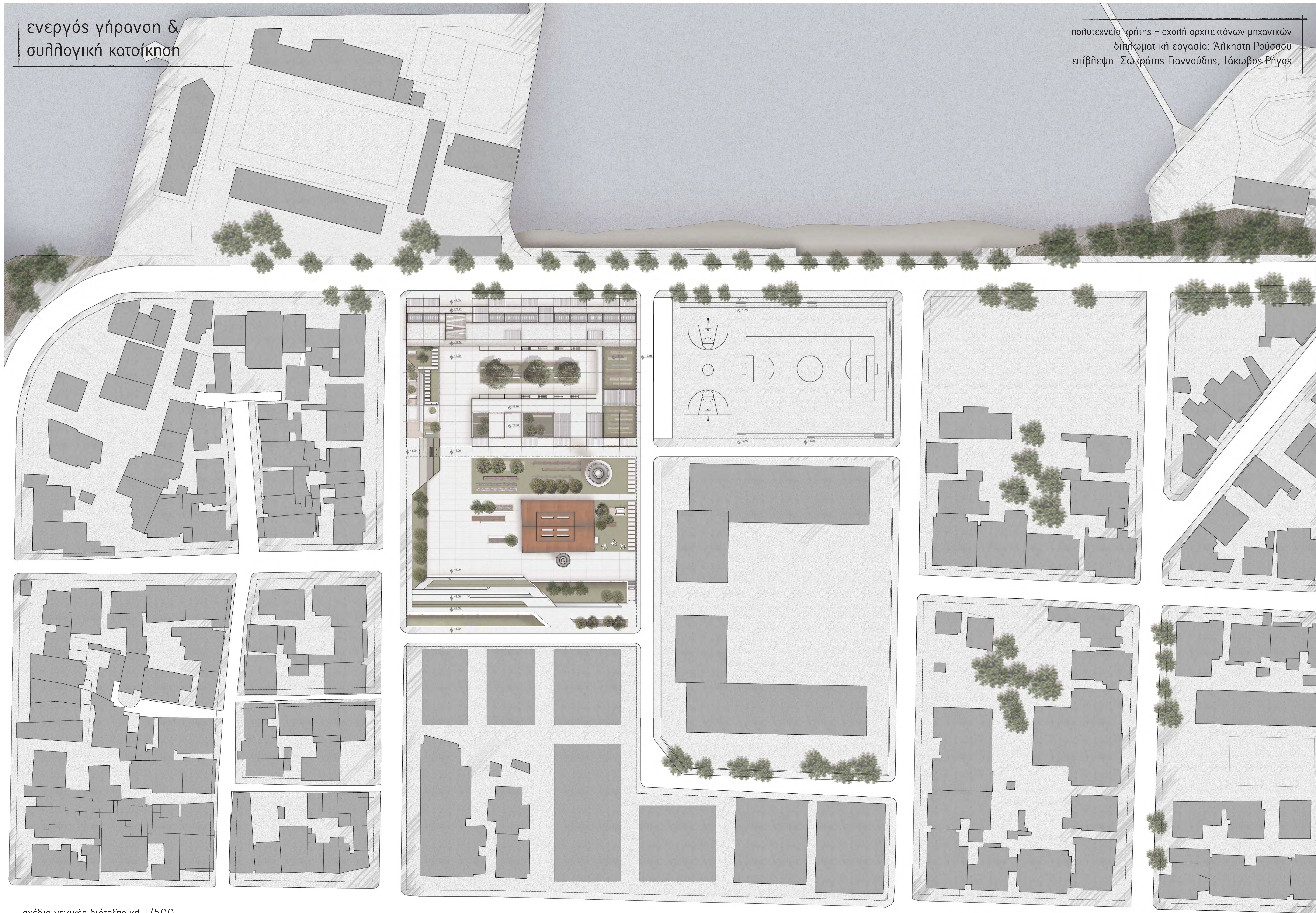
σενάρια χρήσεων κλ.1/200

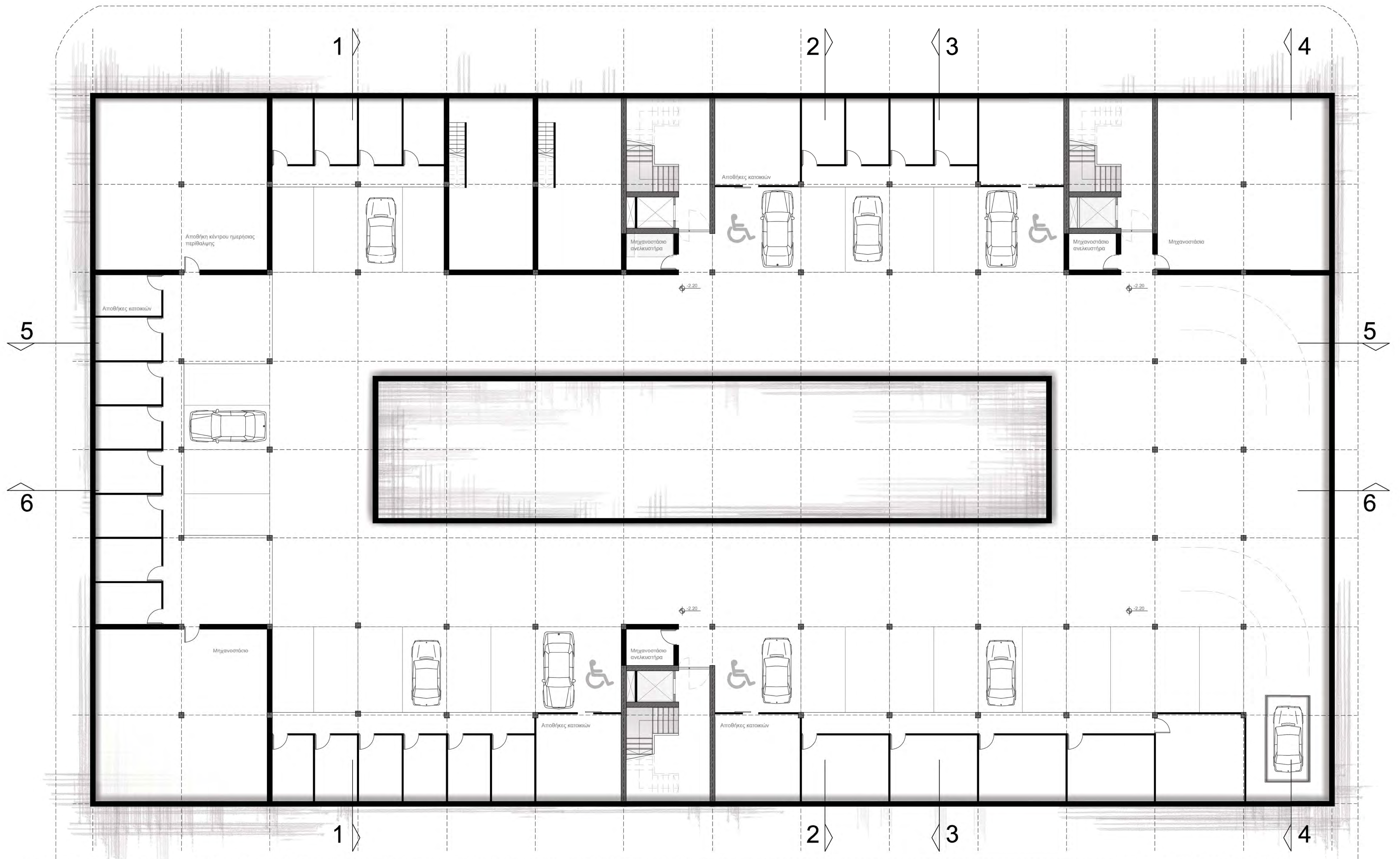

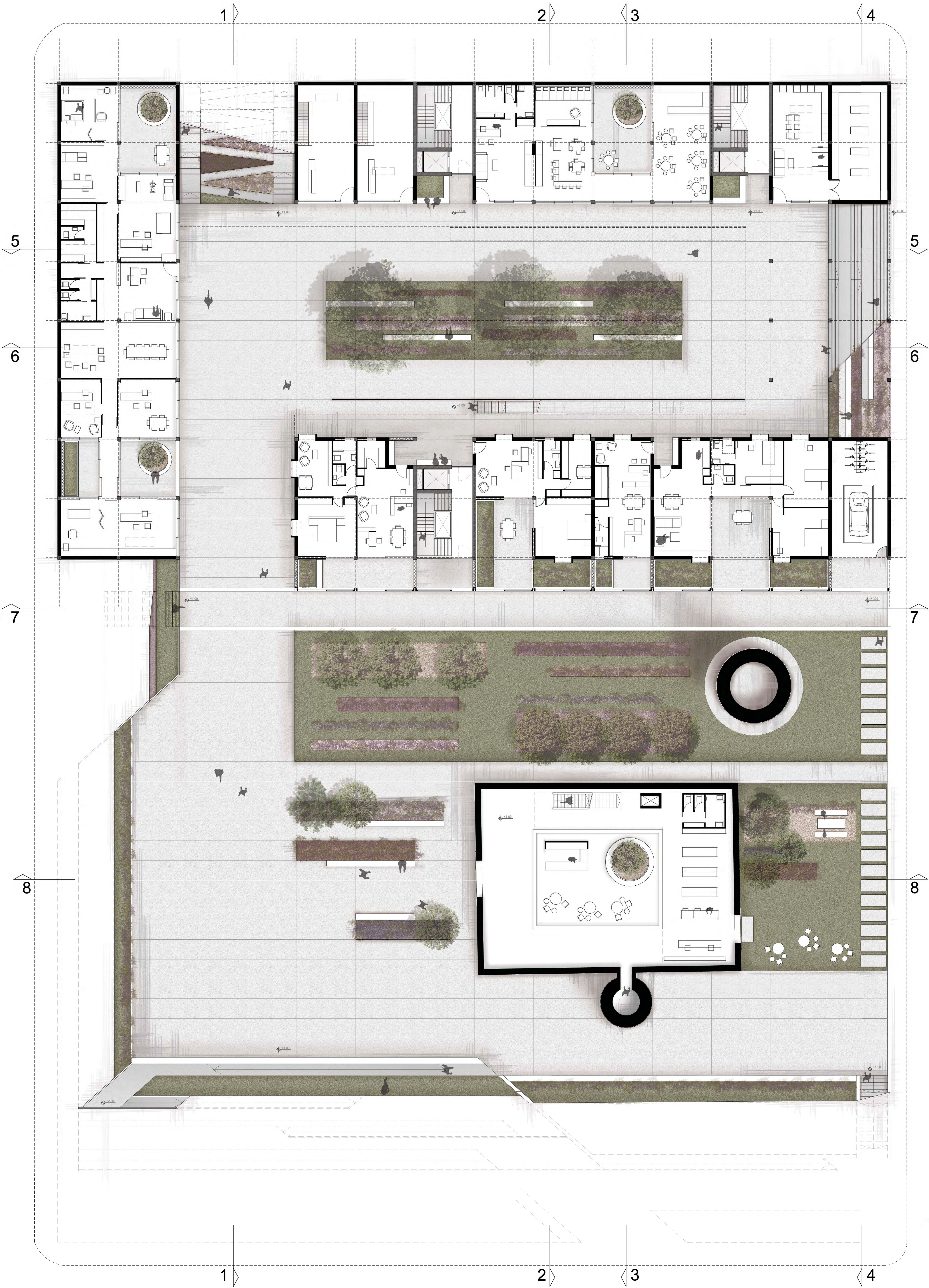
σενάρια χρήσεων κλ.1/200

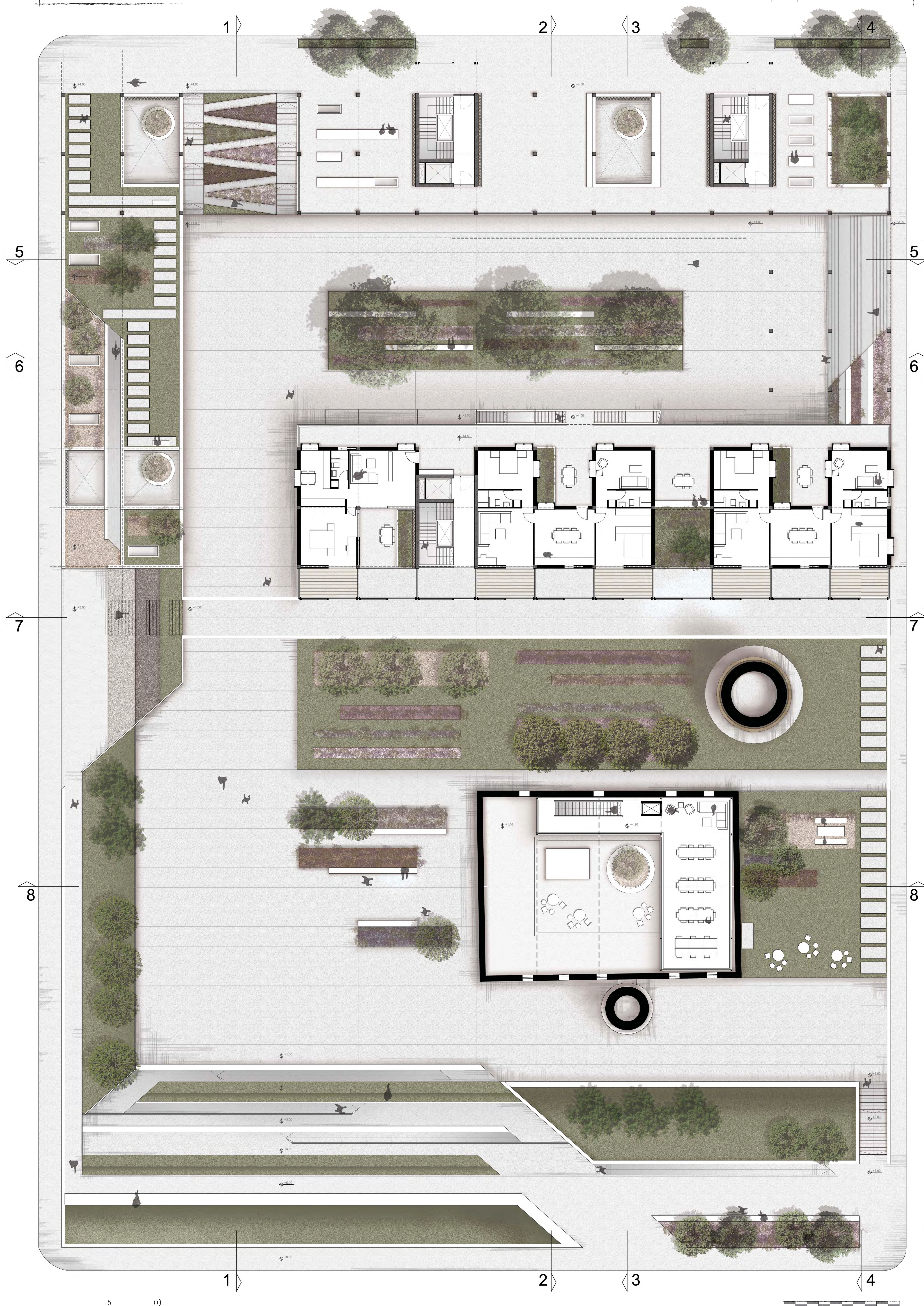

σενάρια χρήσεων κλ.1/200

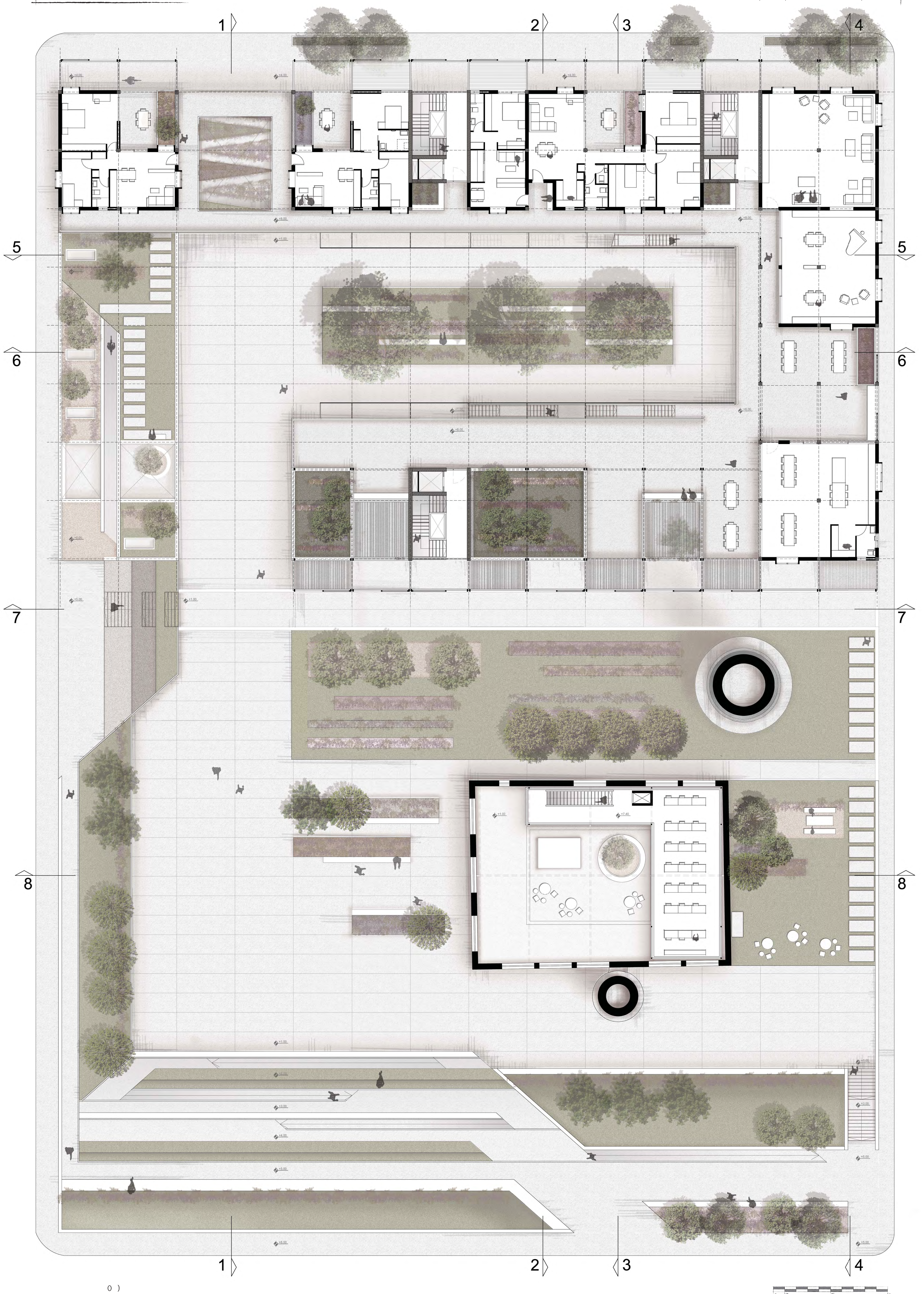

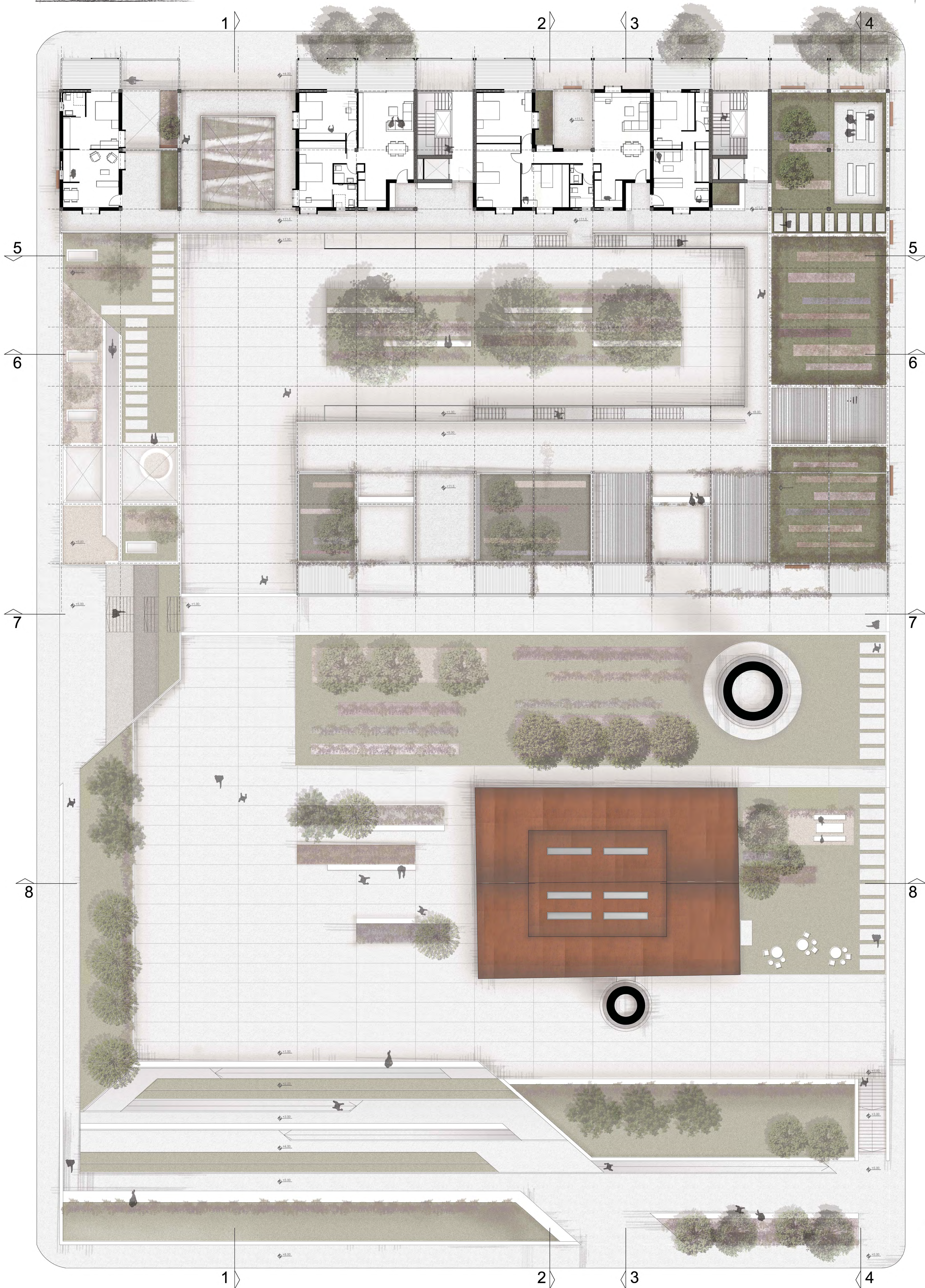

ἃ ἱ ἡ ἥ ὁ ὦ
 δ ἡω α ερ α : Ἀἱ n n o o
 ε ἡ ψ : ω ρά s Γα o ns ά ωβ s ἡ o

ψ 15 0)

7 0

1 2 5 1

μ 1

1 2 0

-2.20

+1.00

+2.00

+3.00

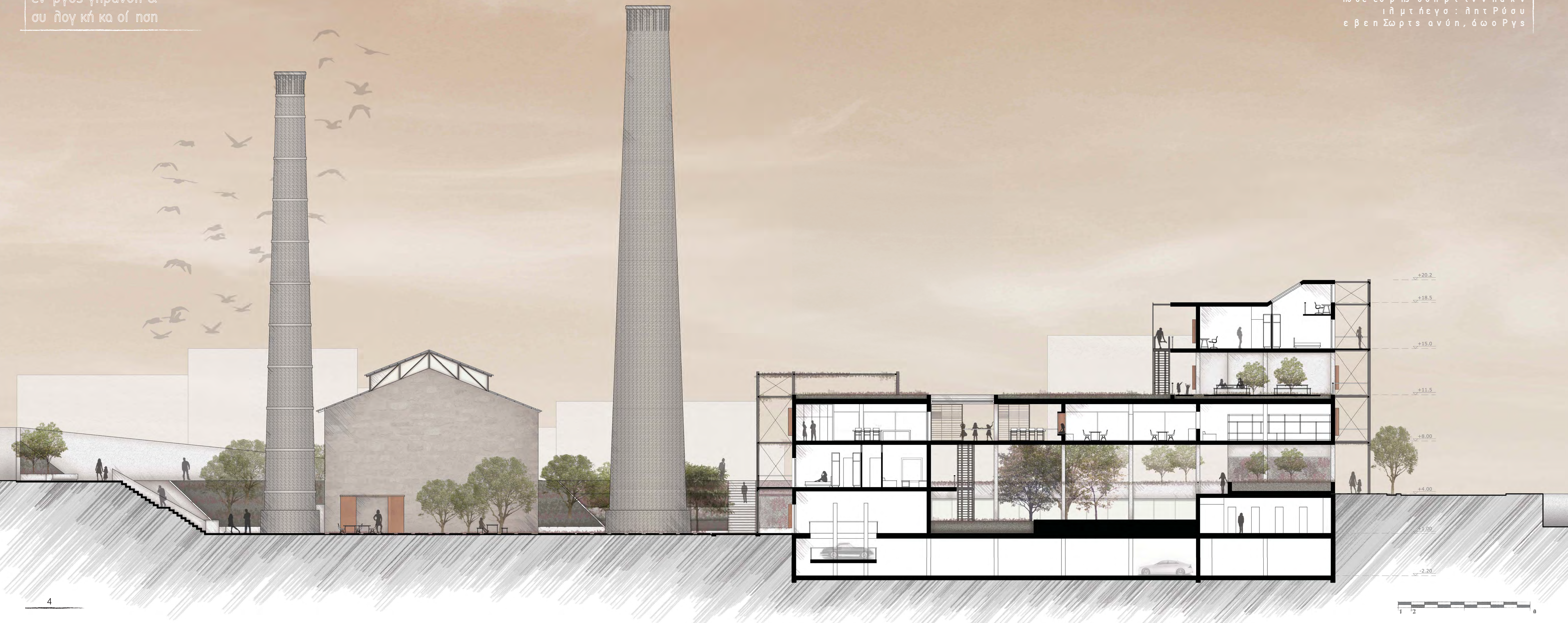
+4.00

+5.00

+9.00

εν ργός γήρα ση &
συλλογ κή κα οί πση

ουε εο ρ ns σοή ρ τ ν ν μα κ ν
ι μ τ ή ε γ : ή η τ ύ σ υ
ε β ή ε ψ η Σω ρ ά τ s Γ α ν ύ δ η , ά ω βο Ρ ή γ s

β ψ

1 2 5 1

εν ργός γήρα ση &
συλλογ κή κα ό ίηση

π ή εν ο ρ τς σοή ρ τ κ ν ν μ α ι ώ ν
δ ω τ κ ε γ σ α Ά κ σ ο σ σ ο υ
ε ί η ψ : Σ ω ρ ά τ σ Γ ι ν ύ δ η , ά ω β σ ή ος

